

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVI, broj 12

24. ožujka 2016.

cijena 200 Ft

Sretan Uskrs!

Foto: Luca Gažić

12. stranica

Sv. Martin, zaštitnik sela Pogana 7. stranica

Književna tribina u Gari

8. stranica

Forum o školstvu

14. stranica

Komentar

TO JE NAŠA ŠKOLA

Od početka ove godine u nekim hrvatskim naseljima gdje još postoji narodnosna škola s osam razreda, mjesne hrvatske samouprave počele su razmišljati o preuzimanju ustanove, naime sve više se uvjeravaju da za narodnosne škole nije bilo najbolje rješenje da postanu članovi jednog golemog sustava u kojem je mnogo teže zadržati narodnosna obilježja. Naravno, nije jednostavno donijeti odluku, velika je odgovornost, radi se o održavanju ustanove u kojoj se odgajaju budući naraštaji, u kojoj su zaposleni ljudi i zapravo odlučuje se o njihovom životu. Započeto je informiranje, saslušanje stručnjaka, zbrajanje potpore, troškova, kako bi to moglo funkcionirati. Neke su hrvatske samouprave i donijele odluku da žele preuzeti školu, neke su počele usuglašavati sa školama, mjesnim vodstvom, međutim neki od partnera nesigurni su može li tako dobro funkcionirati. U državi 32 narodnosne škole u rukama su mjesnih narodnosnih samouprava, od hrvatskih samo jedna, u Koljnofu. Na nedavno održanom forumu u Pomurju predstavnici koljnofske škole i Hrvatske samouprave iznijeli su svoja iskustva, naime njihova škola već dvije godine djeluje u takvim okvirima. Prema ravnateljčinim riječima, u Koljnofu cijela seoska zajednica s roditeljima, s vodstvom sela prepoznala je mogućnost i sa zajedničkim snagama složno su pokrenuli tijek preuzimanja škole. U ispravnost odluke nitko nije sumnjao, cijelo je selo htjelo da škola, koja odgaja buduća pokoljenja, bude zapravo u rukama mještana tj. da sudbinu mjesta preuzmu u svoje ruke. Čemu zgrade, čemu sve lijepo ako u njoj nema ljudi, ako se u njoj ljudi, djeca ne osjećaju dobro, svatko sam zna što je njemu dobro i na teškoće on će najbrže pronaći rješenje. Koljnofskoj je školi uspjelo jer svi su vjerovali u cilj, jer nitko nije sumnjao u drugog, jer svatko je imao povjerenja u drugog da će to dobro proraditi, jer svi su shvatili da se tu ne radi o tvojoj ili mojoj školi, nego se radi o NAŠOJ ŠKOLI. Ravnateljica je na forumu ispričala koliko se i ona mijenjala pozitivno u tome cijelom tijeku, koliko je i ona, a i svi drugi partneri shvatili da je posrijedi zajednički cilj, da svatko radi za jednu stvar, za budućnost koljnofske djece, bez obzira na to da o raznim stvarima imaju različita mišljenja. Svi su imali povjerenje u vodstvo škole, a ono je dokazalo da je vrijedno povjerenja. „Ne moramo imati isto mišljenje, ali trebamo postići konsenzus, trebamo znati što je zajednički cilj, mi se ne smijemo ponašati kao privatna osoba, nego kao čovjek koji zastupa nešto, u našem slučaju NAŠU ŠKOLU, tj. našu budućnost“ – kazala je koljnofska ravnateljica. Možda preuzimanje ustanove, pa i postizanje mnogih drugih ciljeva nije ni toliko složeno, komplicirano, samo treba zajednička volja, sporazum, dobra komunikacija partnera i shvatiti da ono što je tvoje ili moje može biti i naše. Voljela bih kada bi hvalevrijedni uzor koljnofskih Hrvata bio „zarazan“ i proširio se na našu cijelu zajednicu i imali bismo mnogo NAŠIH ŠKOLA u pravom smislu riječi.

beta

Glasnikov tjedan

U Velikom smo tjednu. Tjednu patnje. Tjednu Muke Gospodnje. Na dan Cvjetnice mnoštvo oduševljenih dočekalo je i pratilo Isusa na njegovu putu iz Betanije, što na hebrejskome znači kuća milosrđa, u Jeruzalem (na hebrejskome grad mira). Dočekali su ga kao kralja, kao pobjednika kojem se zaklinju na odanost. Pozdravljali Spasitelja maslinovim i palminim granama, rasprostirali svoje haljine. Već je tada znao da je izabrao patnju. Ali ona je bila nje-

Patnja kao mogućnost koju nam pokazuje uskrsli Krist daleka je od hedonističkog poimanja života i svijeta.

gov izbor, znak koji nam je pokazao i pokazuje da uvijek postoji mogućnost izbora. Očekivali su spasenje, a sami nisu izabrali put k njemu. A svega pet dana poslije okrenuli su mu leđa i zaničevali ga i najvjerniji učenici, a mnoštvo je tražilo njegovu smrt, i raspeće, kao da je najgori razbojnik. Tolika slabost i toliko odricanje jer ga nisu mogli oblikovati prema svojim prizemnim dnevnim ljudskim kriterijima. Nisu znali da on zna i vjeruje u Oca, predajući mu se u ruke, uskrsnuvši treći dan po Svetom pismu i uzašavši na nebo. Poručio nam je: Tko god živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada. (Ivan 11,26). Jedan od supatnika na križu pokraj njega povjerovao

mu je u svojoj patnji, imao je mogućnost izbora, drugi ne. Obratili su mu se ovako: Prvi riječima «Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas!», a drugi «Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje (Luka 23,42)». Oslobođeni straha i sumnja, možemo činiti velike stvari. Vjerujući u njih, birajući put za koji smo sigurni da nas vodi k spasenju. Kao i sve što je ovozemaljsko, i uskrsnuće je pitanje izbora, ufanja, nade i vjere. Vjere u Isusove riječi: «Blago onima koji ne vidješe – a povjrovaše (Ivan 20:29). Svi smo mi nevjerne Tome, sumnjičavci, izrasli u materijaliziranome svijetu u kojem vjera u istinu, pravdu, sve se manje bira

kao mogućnost. Patnja kao mogućnost koju nam pokazuje uskrsli Krist daleka je od hedonističkog poimanja života i svijeta.

U Velikome tjednu listam hrvatsku uskrsnu liriku. Toliko prelijepih stihova o Golgoti, kamenu, sjeni, domu, križu i uskrsnuću... Hrvatska pjesnikinja tako u jednome svom stihu kaže: Stojim – a nad moju glavu / Bog polaže ruke dvije: / «Pođi k njima. Al' ne plači, / Jer je patnja dar jedini/ Iz kog iskra živa bije.» Klija kao i proljeće u svom cvatu novoga života, rađanja... proljeće koje odganja sumnje o Gospodinu uskrsnuću!

Branka Pavić Blažetin

Sretan Uskrs čitateljima Hrvatskoga glasnika, slušateljima Radija Croatica, posjetiteljima portala www.glasnik.hu i www.radio.croatia.hu te svim našim Fejsbukovim sljedbenicima!
Uredništvo Medijskog centra Croatica

Sjednica Savezova-ova Predsjedništva

Udruga Savez Hrvata u Mađarskoj, održala je sjednicu Predsjedništva 3. ožujka 2016. godine, u pečuškoj Hrvatskoj osnovnoj školi i gimnaziji „Miroslava Krleža“. Sjednicu je sazvao Savezov predsjednik Joso Ostrogonac. Njoj su se odazvali ovi članovi Predsjedništva: Angela Šokac Marković, Edita Horvat Pauković, Eva Išpanović, Mira Grišnik, Jozo Solga, te član Nadzornog odbora Mijo Štandovar. Sjednici je pribivao i HDS-ov predsjednik Ivan Gugan, jednako kao i glavna urednica Medijskog centra Croatica Branka Pavić Blažetin. Prihvaćen je predloženi dnevni red: Izvješće o radu i gospodarenju u 2015. godini; Natječaji za 2016. godinu; Radni plan za 2016. godinu, a na zatvorenom dijelu sjednice raspravljalo se po točki Personalna pitanja.

Jednoglasno je prihvaćeno Izvješće o radu i gospodarenju u 2015. godini. Čulo se kako je udruga u 2015. godini gospodarila sa šest milijuna forinti. Zanimljivo je da je izbornoj 2014. godini članarinu uplatilo 320 članova, a u 2015. njih 250, do sada u 2016. godini 15 članova. Od regija koje najviše uplaćuju članarinu prva su Podravina i Bačka (Gara), a Baranja je vrlo slaba, a još su slabiji Gradišće i Zala. Gospodarenje u 2016. godini udruga počinje s pričuvom od oko jednog milijuna forinti. Predani su natječaji koji su bili u tijeku, tako za funkcioniranje i programe koji se žele ostvariti, poslan je obračun za 2015. godinu za dobivenu državnu potporu u iznosu od 3,5 milijuna iz fonda Ministarstva ljudskih resursa, Veleposlanstvu Republike Hrvatske za potporu od 500 tisuća forinti i Hrvatskoj samoupravi Bačko-kiškunske županije za potporu u iznosu od 200 tisuća forinti. Uplaćene članarine vraćene su u regije iz kojih su članovi.

Raspravljalo se o radnome planu za 2016. godinu. Planiraju se tri veća programa: Gastronomski dan, Dan Hrvata, zajedno s HDS-om, i proslava dolaska Hrvata Bunjevaca u Bačku, 330 obljetnica. Predloženo je članovima Predsjedništva da naznače regionalne priredbe koje bi se mogle ostvarivati kao dio programa Saveza Hrvata u Mađarskoj. Tako je član Predsjedništva Jozo Solga predložio da se ovogodišnji Gastronomski dan Saveza Hrvata pridruži priredbi proslave 10. obljetnice Dravskog proljeća, koja će se održati u Starinu 1. – 2. travnja. Uz to je predložio da se istoga dana u Starinu upriliči i skupština Saveza Hrvata u Mađarskoj.

HDS-ov predsjednik Ivan Gugan reče da je ovogodišnje Državno hodočašće u Judu/Đudu, te mu se mogu priključiti svi zainteresirani, iz svih hrvatskih regija. Bit će to 22. svibnja. Angela Šokac Marković je istaknula da je bačka središnja priredba proslava 330. obljetnice dolaska Hrvata Bunjevaca koja će se obilježiti u svim bačkim naseljima, a sprema se izlet i na izvor Bune i Međugorje, te znanstveni simpozij. U organizaciju će se uključiti Demokratski savez Hrvata u Vojvodini. Edita Horvat Pauković je kazala da se u Petrovom Selu obilježava i 470. obljetnica dolaska Gradišćanskih Hrvata te 30. obljetnica Ženskoga pjevačkog zbora Ljubičice. Zamolila je Savez za podupiranje školskih priredaba u Gradišću. Solga je kazao kako se utemeljilo Povjerenstvo oko proslave 240. obljetnice Sigetske bitke, u kojoj su između ostalih on i Ivan Gugan te da se Zajednica podravske Hrvata sprema također obilježiti taj događaj u Sigetu. Uz to je dodao kako Zajednica podravske Hrvata ove godine priprema obilježavanje 20. obljetnice udruge. Joso Ostrogonac osvrnuo se na potrebu obilježavanja 70. obljetnice hrvatskoga školstva u Mađarskoj. Nakon duže rasprave rodila se zamisao o mogućem utemeljenju Dana hrvatskoga školstva u Mađarskoj. Razgovaralo se i o programima prekogranične suradnje i raspisanim aktualnim natjecanjima te načinima na koje bi Savez na njima mogao sudjelovati. Dotaklo

se i pitanje Zaklade Zornica koju je svojedobno utemeljio Savez Hrvata u Mađarskoj, te je zaključeno da se na sjednicu Savezova Predsjedništva pozove predsjednica Kuratorija Zaklade kako bi široj publici pojasnila što se i kako se radi u Zakladi.

Na zatvorenom dijelu sjednice raspravljalo se i o personalnim pitanjima. Kako saznaje Vaša urednica, među ostalima ostavku na člana Predsjedništva Saveza Hrvata u Mađarskoj podnijela je Mira Grišnik.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – HDS-ov predsjednik Ivan Gugan sazvao je Izvanrednu sjednicu Skupštine Hrvatske državne samouprave za 9. travnja 2016. godine u Petrovo Selo.

Za sastanak je predložen ovaj dnevni red:

- 1) Rasprava o mogućnostima utemeljenja hrvatskoga školskog središta u Sambotelu; referent: Ivan Gugan, predsjednik.
- 2) Rasprava o molbi keresturske Hrvatske samouprave o preuzimanju mjesne osnovne škole u uzdržavanje tamošnje Hrvatske samouprave; referent: Ivan Gugan, predsjednik.
- 3) Pripreme Državnog hodočašća; referent: Ivan Gugan, predsjednik.
- 4) Izmjene i dopune Osnivačkog do-kumenta Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleža; referent: Ivan Gugan, predsjednik.
- 5) Rasprava o nadnevcima (datumima) upisa djece u HDS-ove odgojno-obrazovne ustanove; referent: Joso Ostrogonac, predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje.

Premijera u pečuškom Hrvatskom kazalištu

Svečana premijera dramske predstave Boje i godine, prema istoimenom romanu Margit Kaffke, u prilagodbi osječkog književnika Josipa Cvenića, a u režiji Jasmina Novljakovića, zbit će se u Pečuhu 1. travnja 2016. godine, s početkom u 19 sati. Margit Kaffku u predstavi tumači poznata hrvatska kazališna glumica Vlasta Ramljak, a uz nju u predstavi sudjeluju i plesači Pečuskoga baleta: Irisz Nagy, Zoé Virág Hoffman, Márton Szabó, Zsolt Molnár i Szilárd Tuboly. Budući da pečuško Hrvatsko kazalište već dvije godine nema matičnu kazališnu kuću – radovi oko izgradnje novih i prilagodbe starih prostora izgleda kako su se otegli unedogled – svečana će premijera biti u Pečuškom narodnom kazalištu u Dvorani «N. Szabó Sándor».

Razgovor sa zamjenikom državnog tajnika za nacionalne, civilne i društvene odnose Ministarstva ljudskih resursa Attilom Fülöpom

Razgovor vodila: Branka Pavić Blažetin

Izjavili ste prije nekoliko mjeseci: „Radim na vrlo zanimljivom i lijepom području“. To je lijepa rečenica!?

– Lijepa rečenica jer je lijepo i područje. Izgradnja zajednice i rad važne su stvari na polju narodnosnog života. Jedan je od ciljeva da pripadnici narodnosti u Mađarskoj, kao mađarski državljani koji čuvaju samobitnost, kulturu jednog drugog naroda, mogu graditi zajednicu i unutar svoga kruga i unutar države.

U tom sam smislu kazao da je to lijepo područje, jer kad čovjek vidi žive zajednice, a razgovarali smo o tome kako pridobiti mladež, kako očuvati danu kulturu, kako očuvati jezik, ima mnogo sastavnica, to je uvijek uzbudljiv i lijep izazov, ali jednako tako uvijek živa stvar. Čovjek vidi mlade, vidi i srednje naraštaje, dakako, stariji naraštaji možda su bolje vezani, ali upravo je to uzbudljiva zadaća da pobudimo zanimanje i u krugu mladeži.

Za pola godine, koliko ste na dužnosti, obišli ste mnoga mjesta, pribivali mnogim događanjima. Kako vidite, može li se mladež pridobiti za to, ili...?

Sasvim sigurno to je vrlo teška zadaća. Smatram važnim da se očuvanje tradicija, njegovanje samobitnosti, djelatnost temelji na vrijednostima. Pripadnici narodnosti dosta su čvrsto vezani za Crkvu, za kršćansku kulturu. Posve sigurno da za to pridobiti mlade, ponuditi im nešto što predstavlja kulturu otprije sto – sto pedeset godina, nije lako jer, budimo iskreni, to je za njih nešto prošlo, zastarjelo, zbog čega se okreću drugim stvarima. Predstaviti im sve to na jedan suvremeni, moderni način koji i oni razumiju, mislim da je to izazov za sve narodnosti. Ali ako odemo na kulturne priredbe, ili na predaju nove škole, recimo u pečušku Hrvatsku školu Miroslava Krležu, koja je upravo jedna takva ustanova gdje se dobro vidi da je upravo škola, i odgojno-obrazovni rad koji se u njoj odvija, najbolji način pridobivanja mladih. Tamo se kroz odgoj može sve to usvojiti, tamo se mogu pridobiti i mladi. I na otvorenju smo mogli vidjeti najmlađe koji su s velikim zanosom plesali i pjevali, dali sve od sebe. Za deset – petnaest godina njima će to biti prirodna stvar, a ne nešto na što su prisiljeni. Za njih će biti prirodan osjećaj pripadnosti hrvatskoj narodnosti, kao i da to i obvezuje čime će živjeti tijekom svoga života.

Obveza je prava riječ, jer biti pripadnikom narodnosti i obvezuje. Pogotovo ako i oni budu razmišljali kao mi, da je škola osnova za opstanak jedne narodnosti. Jer na prekretnici trećeg tisućljeća uočavamo da nema nekadašnje obitelji, kao što nema ni nekadašnje zajednice, stoga sve moramo uložiti u škole, da narodnosna škola bude što bolja, a da se materinski jezik usvoji na

Branka Pavić Blažetin i Attila Fülöp u radijskom studiju Medijskog centra Croatica (Radio Croatica)

najvišoj mogućoj razini. Poslužio bih se riječima poglavara benediktinskog reda čija je knjiga nedavno objelodanjena, u kojoj on promišlja zbog čega se danas teže uspostavljaju čvrste veze nego prije, svejedno je li posrijedi obitelj, radno mjesto ili šport, te zaključuje da toliko informacija stiže čovjeka u jednom danu, toliko impulsa, i u tome pogledu dobiva toliku količinu ponuda što bi mogao raditi u životu, da jednostavno nije sposoban, niti će napraviti izbor, niti će se obvezati. Upravo te temeljne vrijednosti kao što su obitelj, iako vidimo da je ona mnogo labavija, nastojimo jačati. Tako i narodnosne zajednice koje su temeljene na zajedništvu, što nije nastalo za proteklih godinu- dvije, nego za sto ili za tisuću godina. A taj osjećaj pripadnosti vjerojatno je i onda u čovjeku ako prođe i pet, deset, petnaest godina da se nije zanimao za to. Ali možda ako ga primjerice upišemo u školu, onda će to zanimanje postojati od samog početka.

Ako u određenom smislu pogledamo podatke iz 1960-ih godina, onda možemo vidjeti da je tada manje djece bilo u školi nego danas. Velik broj djece pohađa narodnosne škole, ali se materinski jezik ipak gubi, ili gotovo već ne živi u svakodnevnoj komunikaciji. I podatci posljednjeg popisa pučanstva pokazuju da ima mnogo osoba starijih od pedeset godina.

– Podatci popisa pučanstva pokazuju i to da broj pripadnika narodnosti drastično raste, što znači da posve sigurno statistika se može razumijevati na razne načine, ali da se 2011. godine njih 650 000 tisuća izjasnilo pripadnikom neke od narodnosti, to znači da danas u Mađarskoj nije problem, da se nitko ne osjeća loše prilikom izjašnjavanja, vjerojatno jer ne očekuje da bi to po

njega moglo imati bilo kakve loše posljedice. Proteklih godina, posebno pak protekle dvije godine, došlo je do znatnog povećanja sredstava, jer ona su potrebna i za održavanje škole i za održavanje ustanova. Osim toga što danas na raspolaganju ima više od osam milijardi forinta za potrebe trinaest narodnosti, barem toliko je važno da postoje takve pravne institucije koje ih jačaju. Primjerice institucija glasnogovornika u Parlamentu, nadalje da predstavnici narodnosti mogu sudjelovati u zakonodavnom radu, samostalno mogu predlagati zakone, ili da imaju svoje samouprave čime mogu upravljati vlastitom sudbinom, poticati, motivirati ljude koji tamo žive da se zalažu za svoju zajednicu.

Ovdje smo u središtu Croatice, imat ćete prilike razgledati zgradu, upoznati se s našim radom. Samo riječ-dvije o sustavu natječaja i četiri kategorije gdje je također porastao okvirni iznos. Ovih je dana donesena i odluka o općoj potpori za djelovanje mjesnih narodnosnih samouprava, koja je također udvostručena, a pročulo se da će barem minimalno porasti i iznos diferencirane dodatne potpore za obavljanje javnih zadaća.

– Prvo o natječajima koje ste spomenuli. Okvirni iznos od 1,95 milijardi forinta nije namijenjen samoupravama, nego za kulturne priredbe, civilne udruge, usavršavanje pedagoga i, ne u posljednjem redu, za jezične kampove, dakle za mladež. Da se vratimo tamo gdje smo započeli razgovor, da djeci i mladeži pružimo nešto čime ćemo ih osvijestiti, što znači biti Mađarom, i što znači biti pripadnikom narodnosti u Mađarskoj. Uostalom, rok je predaje ovih natječaja istekao, sada će početi njihovo vrednovanje. Svakako želimo tijekom proljeća, još prije ljeta, sklopiti ugovore o potpori i doznačiti sredstva kako bi navrijeme dobili sredstva. Potpora za djelovanje doista je porasla i u slučaju državnih i mjesnih samouprava.

Koliko je bilo predanih natječaja, je li i njihov broj porastao?

– Hvala Bogu, zatvaranjem natječaja možemo zaključiti da je bio prevelik broj prijava, što je s jedne strane dobra vijest, a s druge loša, jer tako neće moći dobiti svi. U dvije kategorije bilo je trostruko više prijava, i to u kategorijama za civilne udruge i kulturne priredbe. U kategoriji jezičnih kampova nije bilo tako mnogo prijava, a za usavršavanje pedagoga otprilike se mogu pokriti potražnje natjecatelja.

To znači da i vlada može biti zadovoljna jer to svjedoči da su posrijedi žive, aktivne narodnosne zajednice u Mađarskoj koje se žele dokazati svojim radom.

– Mislim da je to uistinu važno staviti u prvi plan jer ako možemo jačati mišljenje da u danoj zemlji, u našem slučaju u Mađarskoj, pripadnici narodnosti, mađarski državljani koji njeguju svoju narodnosnu kulturu, jezik, tradicije neće slabjeti, nego naprotiv jačati našu zemlju. Često još i danas je teško u to uvjeriti ljude, ali mislim da smo na dobrom putu, i oduvijek smo bili na dobrom putu jer smatram da povijesne tradicije ne traju dvije godine, nego tisuću godina. Pogledamo li tisućljetnu povijest Mađarske, bez obzira kroz povijest u kakvim je granicama bila, onda vidimo da su narodnosti bile uvijek važne. To da je bilo i protuprimjera, to se ne može zanijekati, ali nije to prevladavalo, kao što je istina i to da se u Karpatskom bazenu drukčije i ne može živjeti. Naime, to je prostor gdje su narodnosti upućene jedne na druge. Uostalom, nacionalna politika Mađarske mora biti povezana s narodnosnom politikom. U tome mi moramo poslužiti primjerom za druge jer ni to nije svejedno da i u interesu prekogranične mađarske zajednice možemo poslužiti dobrim primjerom te tražiti i očekivati isti tretman i u državama gdje ona obitava.

Živimo u zajednici naroda koja se naziva Europskom unijom, i mogućnosti su druge nego prije. Ministarstvo je utemeljilo i okvirna

sredstva za razvojne projekte koja su, ako se dobro sjećam, prije iznosila 442 milijuna, a sada 880 milijuna. Zna li se već kako će se raspodijeliti ta sredstva?

– Trenutno je u izradbi raspodjela, jer posrijedi su državna sredstva o kojima sama odlučuje, a odluka se donosi nakon usuglašavanja s državnim narodnosnim samoupravama, da bi se ulagalo upravo u ono što i same manjine žele. Lani smo ispitali potražnju, zatražili smo i njihova mišljenja, a prošloga tjedna smo dogovorili prioritete. Uskoro će biti donesena i odluka, a nije tajna, kada je u pitanju hrvatska zajednica, da je u planu i daljnje razvijanje pečuške hrvatske škole koja je ponos Hrvata u Mađarskoj, nakon dovršetka vrtića i dvorišta školskog centra, a također i razvijanje pašskog kulturno-prosvjetnog središta i odmarališta. Iznos se može utrošiti ne samo za ulaganje nego i za vlastiti udio na europskim natječajima gdje se može dobiti višestruki iznos, stoga i potičemo da se koriste tim mogućnostima.

Kako mi jednom reče neki političar, nema pripadnika narodnosti koji je zadovoljan. Brojke koje ste spominjali uistinu su hvalevrijedne, ali hoće li taj fond ostati i ubuduće?

– Polazište je od prethodne godine, ali vjerujem da će i u proračunu za iduću godinu koji će se početi sastavljati za nekoliko mjeseci, do lipnja se mora prihvatiti, doći do daljnjeg povišenja. Dakako, narodnosti po prirodi moraju biti uvijek nezadovoljne da bi opstale, da bi sačuvala svoju kulturu jača je borba za opstankom od prosječnoga, a to je tako i kod prekogranične mađarske zajednice.

Više puta ste naglašavali da radite na vrlo uzbudljivom i lijepom području te da mnogo učite. Doista ste mnogo naučili u proteklih pola godine?

– Onaj tko želi, uvijek može učiti nešto novo, a upravo mislim da se od narodnosnih zajednica mnogo može naučiti jer su one male zajednice koje odražavaju cjelokupnu zajednicu. Počinju odozdo, ne zadovoljavaju se osnivanjem samo civilne udruge, nego idu dalje, u osnivanje kulturne ustanove, radija ili televizije, pa onda žele održavanje škole. Dakle, sve ono što je potrebno za opstanak jednog društva, sve to traže i male zajednice u skromnijem obliku, što je mnogo preglednije od velikih sustava, stoga je za sve one koji upadnu u to, ima nešto za naučiti.

*Isus usta slavni,
a mrak nesta tavni,
teška žalost minu,
dan veselja sinu.
Aleluja, aleluja!*

Sveta misa na hrvatskom jeziku u pečuškoj kertvaroškoj crkvi održat će se prvog dana Uskrsa, 27. ožujka 2016. g., s početkom u 16 sati.

SANTOVO – S obzirom da je u tijeku hrvatska crkvena godina, u Santovačkoj župi svi glavni obredi za Uskrs obavljaju se na hrvatskome jeziku. Tako će se na Veliki petak u okviru liturgije, s početkom u 15 sati pjevati Muka Isusa Krista po Ivanu na hrvatskome jeziku. Liturgija na Veliku subotu, koja počinje u 20 sati blagoslovom vatre i posvetom svijeće, također se održava na hrvatskome jeziku, a ophod i završni dio na mađarskome. Na prvi i drugi dan Uskrsa misna slavlja na hrvatskom jeziku održat će se po nedjeljnom redu, u 11.15.

Književna tribina u Gari

PREDSTAVLJENA KNJIGA „GARSKE BUNJEVAČKE FAMILIJE KADGOD I DANAS“

U okviru književne tribine priređene 14. ožujka u garskom domu kulture, predstavljeno je najnovije izdanje Hrvatske samouprave s naslovom „GARSKE BUNJEVAČKE FAMILIJE KADGOD I DANAS“. Time je dovršena trilogija o garskim Bunjevcima (GARSKI BUNJEVCI, GARSKE BUNJEVAČKE FAMILIJE U SLIKAMA) koja na više od tisuću i dvjesto stranica, uz bogati fotomaterijal, opisuje povijest, društveni, kulturni život, tradicije i običaje, te rodoslove bunjevačkih Hrvata u Gari.

Svečanost je počela pred zgradom doma kulture obilježavanjem 330. godišnjice doselidbe bunjevačkih Hrvata i polaganjem vijenaca kod spomen-ploče postavljene 1987. godine. Predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac u svome prigodnom govoru prisjetio se važnoga povijesnog događaja, doselidbe i višestoljetnog obitavanja bunjevačkih Hrvata na prostoru Bačke, ali i njihova odnosa prema revoluciji i oslobodilačkom ratu 1848./1849. godine.

S dvije recitacije garskih učenica na mađarskom i hrvatskom jeziku na početku književne tribine obilježen je i mađarski nacionalni blagdan 15. ožujka.

Književna tribina otvorena je najomiljenijom pjesmom bunjevačkih Hrvata, svojevrsnom bunjevačkom himnom Kolo igra tamburica svira.

Predstavljanje knjige uvodnim je riječima otvorila Angela Šokac Marković, koja je prije svega pozdravila novo izdanje bunjevačkih Hrvata u Gari. Ona se s tugom i sjetom prisjetila minulih vremena, svega onoga što je nekada bilo, a danas polako nestaje.

Autor i urednik trećeg u nizu izdanja Hrvatske samouprave, predsjednik Martin Kubatov kratko je predstavio knjigu koja na popularan način daje sažet pregled više od 170 garskih bunjevačkih familija odnosno obiteljskih rodoslova, uz niz podataka i zanimljivosti o zanimanjima, omiljenim pjesmama, društvenom, kulturnom i športskom životu, popraćenih starim fotografijama, te raznim drugim starim dokumentima.

Knjiga je nastavak drugog sveska o bunjevačkim familijama u slikama, nastala na temelju istraživanja matičnih knjiga rođenih, vjenčanih i umrlih, dostupnih u internetskoj bazi podataka kalačke nadbiskupije, te s pomoću obiteljskih kazivača.

Kako uz ostalo ističe autor, zamisao im je dao bač Marko Zegnal koji je prije dva desetljeća istražio obiteljska stabla dvadeset-

Martinu Kubatovu, autoru i uredniku trećeg u nizu izdanja garske Hrvatske samouprave, zahvalili su njegovi suseljani.

tak bunjevačkih obitelji od 1735. godine, dakle od početaka vođenja matičnih knjiga u Garskoj župi do danas. Bunjevačke obitelji opisane su abecednim redom, a kod svake obitelji stoji kratak prikaz obiteljskog rodoslova unazad 100 – 150 godina, slijede zanimljivi podatci o zanatima, zanimanjima, omiljenim pjesmama, kulturnom, društvenom životu, često sa zanimljivim šaljivim zgodama i prepričavanjima.

„Ova knjiga pruža ne samo bazu sirovi podataka već pokušava nacrtati i jednu sociološku sliku o obiteljskom životu i ljudskim odnosima Bunjevaca u Gari. Na temelju podataka želimo povući sljedeće zaključke. U istoriji naši familija možemo odvojiti dva velika perioda koji pokazuju različite znamenitosti. To je razdoblje prije i posli II. svitskog rata. Ta dva razdoblja imaju svoje različite karakteristike ne samo u sastavu familija nego i u cilim narodnosnim životu, svakodnevicu, običajima i zanimanjima“ – ističe u pogovoru Martin Kubatov. Potom zaključuje: „Kroz ovaj prikaz garski bunjevački familija možemo viditi kontrast prošlosti i sadašnjosti, zato smo i izabrali ovaj naslov knjige: „Garske bunjevačke familije kadgod i danas“. Način života i ljudski odnosi su se sasvim što najviše ugrožava male zajednice. Najveći izazov je prirodna asimilacija, nestajanje bunjevačkih tradicija i jezika koje se može nažalost samo usporiti, ali ne i zaustaviti.“

Treća, ujedno i najopsežnija knjiga bunjevačke trilogije, s više od 500 stranica, s preko dvjesto fotografija više je nego zanimljivo štivo iz kulturne povijesti garskih Bunjevaca. Kako stoji i u (pod)naslovu knjige „KADGOD I DANAS“, bunjevačke obitelji možemo pratiti do naših dana, što nam pruža uvid ne samo u prošlost obitelji nego i u sadašnjicu danas raseljenih članova, a time i u neizbježnu budućnost. Uz pretežito vlastiti udio, izdanje je ostvareno s potporom Fonda Ministarstva ljudskih resursa Mađarske, a tiskano u Neprofitnom poduzeću za kulturu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatica“ u Budimpešti, u nakladi od 375 primjeraka.

Pošto je predstavljena, knjiga je podijeljena svim sudionicima, odnosno kazivačima i garskim obiteljima.

Stipan Balatinac

Pogančani štiju sv. Martina

U suorganizaciji Seoske i Hrvatske samouprave, u jubilarnoj Godini Božjeg milosrđa i Godini svetog Martina, a uz 1700 godina rođenja toga svetca, u poganskoj crkvi posvećenoj međugorskoj Kraljici Mira 12. ožujka priređena je svečanost posvete moći svetoga Martina i susret crkvenih zborova. Samboteljska biskupija s nizom programa slavi Godinu svetoga Martina, a jedne od moći svetog Martina 12. ožujka dospjele su iz Sambotela u Pogan.

Pjevački zbor iz Pogana

Sv. Martin živio je u IV. stoljeću poslije Krista i doživio 81 godinu. Njegov je bogati životopis «Vita Martini» sastavio ranokršćanski pisac i povjesničar Sulpicije Sever. Sv. Martin rođen je u Sabariji, današnjem Sambotelu, nekadašnjoj rimskoj provinciji, tada važnome vojnom, strateškom i administrativnom mjestu. Obnašao je dužnost biskupa u francuskome gradu Toursu, a u kršćansku je povijest ušao kao čudotvorac čiji je kult raširen u cijelome kršćanskom katoličkom svijetu. Blagdan sv. Martina svetkuje se već u 16. stoljeću. On je vrlo štovani svetac među hrvatskim vjernicima, a svetišta njemu posvećena mogu se naći u svim hrvatskim krajevima u Hrvatskoj i izvan nje. Brojne su crkve posvećene njemu. Neka mjesta nose njegovo ime, primjerice Sv. Martin u Istri, Sv. Martin na Muri, Sv. Martin pod Okićem. Postoje mjesta koja imaju u svom imenu izvedenicu imena Martin, pa i u Mađarskoj: Martinci, Semartin, Sumarton...

Sliku i moći svetoga Martina blagoslovio je pastoralni vikar Franjo Pavleković.

Legenda o sv. Martinu govori o njemu kao vojniku koji putujući, ugledao je prosjaka. Budući da sv. Martin nije imao kod sebe novaca, skinuo je sa sebe ogrtač, rasporio ga na dva dijela i jednu polovicu dao promrzlom prosjaku da se ugrije. Nakon toga postupka milosrđa sv. Martina, prema legendi, uslijedilo je naglo za topljenje vremena, što je bio dar s neba svim siromašnim ljudima

koji su bili izloženi velikoj hladnoći. Sv. Martin prvi je svetac koji nije bio mučenik te je prvi zapadnoeuropski redovnik koji se proslavio i svojom iznimnom osobnošću i svojom vinogradarskom vještinom, a zaštitnik je Francuske, templara, vinara, vinogradara,

Pjevački zbor iz Harkanja

vojnika, konjanika, izličenih alkoholičara, uzgajivača konja i gusaka, Švicarske papinske garde, mnogih mjesta... Tako i baranjskog Pogana, kaže načelnica sela Aga Dragovac. I u Poganu se štiju kult svetoga Martina. Pogančani stoljećima nisu imali crkveno zdanje, išli su u nijemetsku crkvu, a vjerske obrede obavljali i u zgradi seoske škole, često uza sliku svetoga Martina, koju su još jednom blagoslovili i ovoga puta. Uz to Pogančani su silno željeli imati neke moći svetog Martina, i uspjeli su u tome. Planiraju napraviti i park s opisom života i puta svetog Martina.

U sklopu toga dana, u mjesnoj crkvi upriličen je i susret hrvatskih crkvenih zborova. Ovoga su puta u znaku korizme zborovi pjevali prigodne pjesme. Nastupili su: Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe, Mješoviti pjevački zbor Hrvata grada Harkanja, Ženski pjevački zbor Snaše iz Pogana i Mješoviti pjevački zbor Orašje iz Vršende.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Ákos Kollár

Pjevački zbor iz Vršende

Gore glavu, brate moj!

Prije Vuzma (Uskrsa) sretne me u Kaniži s mojim starim prijateljem inženjerom Štefom. Sjednemo u nama poznati kafić, gdje smo i prije više puta razmjenjivali naše misli o manjim-većim stvarima života. A zašto ne bismo tako činili i tom prilikom kada nas ništa ne žurba jer smo kao novopečeni umirovljenici milijunaši što se tiče našega slobodnog vremena. Moj pajdaš mi prilikom tih sastanaka u više dijelova prepričava svoj život, sve ono što je propustio u njemu i, naravno, u čemu je bio uspješan. Što se naših tema tiče, žene su uvijek neizbježne, pa tako i sada. Razgovaramo, brbljamo kao neke stare trač-babe. Razveže nam se jezik, osobito pošto smo popili malo žganice (rakijice) i nekoliko čaša crnog vinca. Ne može se zatajiti istina stare izreke: In vino veritas / U vinu je istina.

Nezaboravna prva ljubav i njezina gorka pouka... Naravno da i o tome spletkarimo. Kao da je izljev iskrenosti napunio Štefeka koji se, kao uvijek, i sad čini pretjerano osjećajnim. Ne izostavlja prvu, zapravo platonsku ljubav prema svojoj vršnjakinji u općoj školi. Možda njegova ondašnja izabranica nije ni opazila njegove slabe, sramežljive signale prema njoj. Osjećao se potpuno razočaran kad je odjednom opazio da nju više zanimaju stariji, zreliji dečki. A taj neuzvrateni, jednostrani osjećaj izaziva čak i manji duševni šok kod labilnog, povučenog tinejdžera,

– E, moj pajdaš, ne treba te stvari toliko uzeti na srce i toliko ih napuhnuti. – pokušavam ga tješiti jer vidim da je i poslije toliko godina uznemiren zbog onoga što je nekoć proživio.

Kao da moje riječi privremeno utječu na njega jer u drugačijem tonu nastavlja svoju drugu priču, premda mi primijeti: Lako je naknadno pametan biti, osobito kada te vode ne baš argumenti pameti. Predao se on osjećajima i onda kada je postao malo starijim, iskusnijim, kada je u gimnaziji naišao na uzvraćenu đačku ljubav. Ali i ta je ruža bila puna bodlja, pa zbog raznih okolnosti ni ona nije mogla procvjetati. (Oh, kako lijepe riječi, kakva alegorija!) Njih dvoje razdvojila je daljina: on je živio na zapadu zemlje, a ona onkraj Dunava. Ne, ne traži on ovdje međuetničke razloge, ali rezignirano primjećuje: Vidljivo je da Bunjevka nije htjela baš za jednog kajkavca zauvijek privezati svoj život. A što je također važna okolnost: ona se što prije (dok je mlada) htjela udati za nekog svog suseljanina.

– Sasvim prirodna stvar, ništa osobitog nema o tome! – primjećujem opet kao neki pametnjaković, pomalo ohrabrujući Štefa time, da mu dodam: s prijašnjim iskustvom sigurno je s lakoćom prebrodio taj drugi pad. Kao da sam ga providio mojim riječima, jer zaključuje: prelomilo mu se muško samopoštovanje! U tom letargičnom stanju počeo je pisati pesimistične pjesme i jednako tako gitarom slagati žalosne popijevke.

– Bilo pa prošlo! – zaključuje sad već on dodavši poznatu frazu: svakoj varci, svakomu lošem jednom dođe kraj. Konac djelo

krasi: naposljetku i on je naišao na pravu osobu. Razlog je to za pijenje, pa se opet nazdravimo s vinskim čašama. Čeznuo je za tom ženom koja ga je skroz odano čekala dok je služio dvogodišnji vojni rok, što je prava kušnja za mladića od dvadesetak godina.

À propos, vojska, i to Narodna (s velikim slovom N) i Mađarska... Ako negdje, ovdje bezbroj puta padne čovjek na pod i na tlo. I ne samo kad ležeći treba ciljati kalašnjikovom na ploču za gađanje, nego i u prenesenom smislu. Potrebno je mnogo duševne snage da se prebrodi sve to. Naprimjer, kada ga neki glupi narednik ili poluobrazovani časnik (sa svega osmoškolskom spremom, ali s radničko-seljačkim podrijetlom) uvrijedi samobitnost, pejorativno ga nazivajući Krabotom. Još više je neoprostivo tome slično podmuklo ponašanje u civilnoj sferi, kada ga voditelj tvrtke ili neki srednji poslovođa osramoćuje ciljajući na njegovu nacionalnu samosvojnost.

Kao da se plaćući veselimo nakon nekoliko čašica. Skloni mudrovanju, zajednički zaključujemo:

– Što ćemo? Što je, tu je! Tu trebamo živjeti, po mogućnosti napredovati i postići duševnu ravnotežu. A to možemo postići samo tako ako se uzdignemo iznad neke stvari, prelazimo preko onoga ako nas netko neopravdano dira. Upućujući se na to što nam je Uskrs na vratima, neke bitne, životno važne riječi iznova ponavljamo: buđenje, podizanje, ponovno ustajanje – uskrsnuće.

Josip Mihović

Trenutak za pjesmu ČITAV ŽIVOT MOLIH SE BOGU

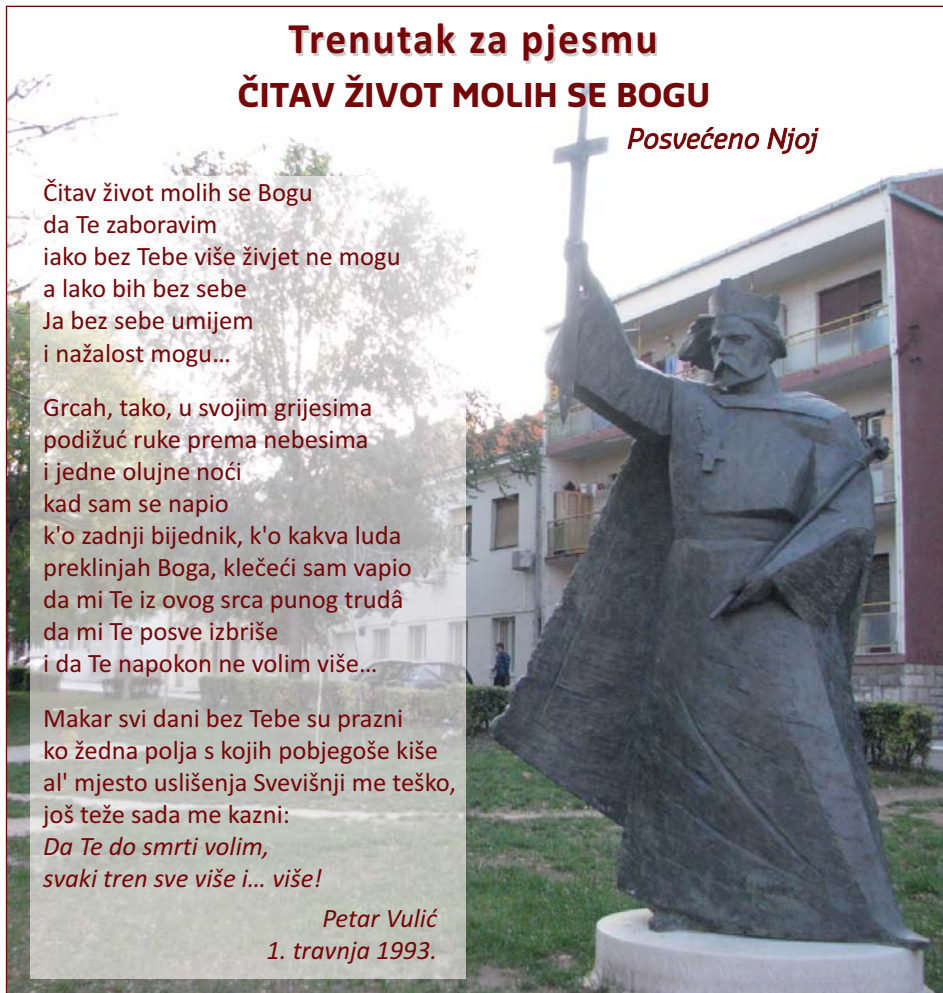
Posvećeno Njoj

Čitav život molih se Bogu
da Te zaboravim
iako bez Tebe više živjet ne mogu
a lako bih bez sebe
Ja bez sebe umijem
i nažalost mogu...

Grcah, tako, u svojim grijesima
podižuć ruke prema nebesima
i jedne olujne noći
kad sam se napio
k'o zadnji bijednik, k'o kakva luda
preklinjah Boga, klečeći sam vapio
da mi Te iz ovog srca punog trudâ
da mi Te posve izbriše
i da Te napokon ne volim više...

Makar svi dani bez Tebe su prazni
ko žedna polja s kojih pobjegoše kiše
al' mjesto uslišenja Svevišnji me teško,
još teže sada me kazni:
Da Te do smrti volim,
svaki tren sve više i... više!

Petar Vulić
1. travnja 1993.

Umro hrvatski književnik Ante Sekulić

Hrvatski književnik, jezikoslovac, kulturni povjesničar i dopisni član HAZU dr. Ante Sekulić umro je 18. ožujka 2016. u 96. godini u Zagrebu, doznaje se od obitelji.

Sekulić je rođen u Tavankutu, u Bačkoj, 1920. godine. Školovao se u Subotici i Somboru, a na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1946. godine diplomirao je hrvatski i latinski jezik i književnost, te doktorirao s temom „Govor bačkih Hrvata“. Ante Sekulić bio je pjesnik i prozaik, esejist, lingvist, povjesnik, etnolog, prevoditelj. Još kao srednjoškolac između dva svjetska rata u Subotici se angažirao u društvenom životu svoga naroda – u radu Bačkog okružja križara, bio je suradnik *Subotičkih novina*, književnog časopisa *Klasje naših ravni* i Subotičke matice, a poslije kao student u Društvu bačkih Hrvata u Zagrebu i drugih. Surađivao je i pisao u časopisu *Matica* i *Iseljeničkom kalendaru*, kasnijem *Hrvatskom iseljeničkom zborniku* te u projektu *Hrvatske knjige izvan Hrvatske* nakladnika Hrvatske matice iseljenika.

Suradnik je i *Hrvatske revije*, *Riječke revije*, *Dometa*, kao i *Hrvatskog leksikona* (Naklade *Leksikon*) i *Hrvatskoga biografskog leksikona* LZ Miroslav Križića. Najveći dio svoje znanstvene pozornosti usmjerava na istraživanje jezika, običaja i povijesti bačkih Hrvata. Objavio je više od pedeset književnih i znanstvenih djela i više stotina radova u periodici.

Jugoslavenske komunističke vlasti u dva su ga navrata osudile na zatvorske kazne zbog njegova svjetonazora, kao Hrvata i katolika, te njegovih tekstova, 1948. i 1972. godine. Kao profesor mijenjao je srednjoškolske sredine, a kraj pedagoške karijere dočekao je u Rijeci, kao profesor Pedagoške akademije Sveučilišta u Rijeci. Nije tamo dočekao mirovinu, nego je 15. siječnja 1972. po drugi put uhićen i sproveden u istražni zatvor u Subotici, gdje je osuđen na dvije i pol godine strogog zatvora. Ante Sekulić je autor «Rječnika govora bačkih Hrvata» (2005.) te «Karmelićanskih prinosa hrvatskoj kulturi» (2001.).

Bio je dopisni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (Razred za filološke znanosti), Papinske međunarodne marijanske akademije (PAMI) u Rimu, Komisije *Iustitia et pax* Hrvatske biskupske konferencije (HBK), Hrvatskoga mariološkog instituta, Društva hrvatskih književnika, Hrvatskog PEN-a, Matice hrvatske, Hrvatskoga filološkog društva, Društva za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije «Tkalčić», jednako kao i Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost «Ivan Antunović» iz Subotice. Odlikovan je najvišim državnim odličjima: Danicom s likom Stjepana Radića i Danicom s likom Marka Marulića (1996.) te Hrvatskim pleterom (1997.), a 2009. imenovan je počasnim građaninom Subotice. Filolog i povjesničar široke naobrazbe Ante Sekulić uvršten je za života u brojne književne antologije te *Hrvatsku enciklopediju* te *Leksikon hrvatskog iseljeničtva i manjina*.

Vesna Kukavica

KOLJNOF – Organizatori pozivaju na humanitarni koncert «Skupa za Leventu», 2. aprila, u subotu, u mjesni dom kulture da pomažu dobri ljudi ozdravljenje 13-ljetnoga koljnofskoga dičaka Leventea Molnara, komu je neophodna operacija da prohoda. Operacija je predviđena krajem aprila u Barceloni, za ku je obitelj jur skupaspravila pineze, ali za pokrivanje stroškov, za putovanje, boravak i rehabilitaciju još falu materijalna sredstva. Dobrovoljne dare primaju za ovu akciju toga dana. U programu nastupaju učenici Dvojezične škole «Mihovil Naković», Društvo Komisz i Deszka, Koljnofski tamburaši, What'sUpCi, Attila Walter s jačenjem, tančena formacija MladiK, Dirty LED Light Crew, pobjednik na naticanju Hungary's Got Talent. Za dicu će biti otvorena Hiža za igranje, prodaju se kolači, bife, a u 20 uri je pukanje tombolov.

PINČENA DOLINA – Fara Petrovoga Sela organizira 2. aprila, u subotu, skupno shodišće za hrvatske vjernike u Pinčenoj dolini k štatui Putujuće Celjanske Marije u Čajtu. Kako nas je informirao dušobrižnik šest sel, Tamás Várhelyi, na vjersko putovanje od 25 – 30 km računaju na oko 60 hodočasnikov ki bi pišice napravili ov put s odlaskom iz Petrovoga Sela i sa štacijami i stankami u Hrvatski Šica, Gornjem Četaru, Nardi i Maloj Nardi, a otprilike isti broj hodočasnikov bi došao autobusom i na auti, a dica morebit na biciklinu. U čajtanskoj crikvi u 16 uri se začme sveta maša ku predvodi tamošnji duhovnik Branko Kornfeind.

Mladi Santovci u kolovozu 1918. g: Adam Jemrić (r. 1900.) i Anica Blažetin (r. 1902.)

Projektna priredba u Ferencvarošu

Sklad u staklu, knjizi, pjesmi i plesu

Prva ovogodišnja priredba Hrvatske samouprave IX. okruga bila je 16. ožujka, u znaku pristizanja proljeća, u okvirima koje bilo je otvorenja izložbe, radionice, pjesme, plesa, recitacije i kazališne predstave. Gosti su stigli iz Boršfe, Draškovca i Budimpešte.

U Galeriji „Erlin“ u rano poslijepodnevnom satima otvorena je izložba staklenih predmeta naslova „Vrt. Rasti u tišini“ likovne umjetnice Csilla Szilágyi. Nazočne je pozdravio predsjednik Hrvatske samouprave IX. okruga Bela Doboš, a izložbu je otvorila ferencvaroška dogradonačelnica Mária Kállay. Za ovu je prigodu odabrala riječi mađarskoga književnika Sándora Máraija iz zbirke „Nebo i Zemlja“ (Ég és Föld) koje, kako je i ona naglasila, govore o sigurnosti raja, o njegovoj idiličnoj biti, o rođenju i smrti koje su prirodne kolotečine svijeta. O zidu s jedne strane instalacija jezera te s druge strane drveća, i po vodenim valovima ili po granama izložene su staklene čaše i tanjuri s jasnim motivima iz prirode. Vrtlog rasutoga lišća po zelenome tanjuru ili vir u vodi po tanjuru boje indiga. Lattice, valovi, lišće ili drveća likovne su potankosti po uporabnim predmetima nijanse zelene, plave, žute i crvene boje. Budući da je ploha tanjura najveća, veći je i prostor za figurativnu igru. Po tamnocrvenome staklu zračna lopta maslačka, koju raznosi proljetni povjetarac. Po sredini tamnobordo tanjura olovnoga stakla bobice bazge kao prvotni motivi, koji se gube s pojavom bobica ili listova drugih biljaka. I dok šecemo po obali jezera, po parku ili šumskim stazama i ako dovoljno pomno oslušujemo što nam ovi motivi govore, možda će nas oni potaknuti na razmišljanje, jer ta ljepota i sklad nas okružuju, jer motivi iz prirode nisu samo umjetnički izričaj, nego nešto neponovljivo, što se u prirodnom okolišu ne može oponašati, pretočiti. Nakon razgledanja izložbe, podravske pripovijetke na mađarskom i hrvatskom jeziku pričala je Marijana Kovač, profesionalna kazivačica pripovjedaka.

Draškovčanke

Stvaranju još nije kraj. Naime, u prostorijama ferencvaroškoga Općeprosvjernog središta učenici iz Draškovca i Boršfe, s pomoću zastupnice Hrvatske samouprave IX. okruga Ljubice Silađi, izrađivali su papirnate cvjetove i bojali pisanice s uskršnjim motivima. Ovom je prigodom u mađarski glavni grad doputovalo jedanaest učenika iz Boršfe u pratnji ravnateljice škole Gabrielle Horczer i nastavnika Stjepana Vuka, te devet polaznica draškovečke škole s nastavnicom Ljubicom Kovač i Anicom Sokač. U kazališnoj dvorani središta s pomurskom pjesmom i re-

Mária Kállay, Bela Doboš, Marijana Kovač, Csilla Szilágyi

citacijama predstavile su se Noemi Horvat, Flora Labodi i Džennifer Koler, učenice boršfanske osnovne škole. „Vi birajte bisere!“ pozivale su nas polaznice draškovečke osnovne škole, te govorile o važnosti čitanja, o knjigama koje će se naći po našim kućnim policama. Potom su zapjevale, kazivale stihove te zaplesale na ubrzane ritmove himne Europske unije. Pri kraju kulturnoga programa scenu su zauzeli članovi Literarne i plesne scene budimpeštanske Hrvatske škole, oni su ovom prigodom izveli ulomak iz predstave „Žene hrvatsko-mađarske povijesti“ naslova „Natporučnik Marija“. Šarolik sadržaj dana posjetio je i prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti Berislav Živković. Druženje je nastavljeno na prijmu u prostorijama središta. Posebna čestitka boršfanskim učenicama, koje su izražajno kazivale stihove i osjećajno pjevale pomursku pjesmu.

Kristina Goher

Boršfanske učenice

Prezentirano bogato povijesno-narodopisno izdanje Hrvatskih Šić

Géza Kovács: „Ufam se da ova knjiga obogaćuje prošlost, sadašnjost i budućnost ovoga sela!”

Iako je bio djelatni dan 5. marcijuš, subota, lipi broj Šičanov i gostov je skupadošao uvečer u mjesnom domu kulture da nazoči promociji vridne knjige ka se na 352 stranice bavi hištorijom i narodopisom maloga naselja Hrvatskih Šić, u sastavljanju i uređivanju istraživača lokalnih vridnosti Géze Kovácsa. Izdavač je mjesna Hrvatska samouprava, a izdanje su podupirali Ministarstvo ljudskih resursa i Seoska samouprava. Zvanaredno bogata zbirka tekstov, podatkov, dokumentov i fotografijov odsad je vridni kinč u hižnoj biblioteki svakoga Šičana, a ki želji više znati za ovo gradišćansko selo, more i kupiti knjigu, pod naslovom Horvátlövő településtörténete és néprajának értéktára, zasad samo na ugarskom, a kasnije, kako je rekao i sam načelnik, i na hrvatskom jeziku.

Géza Kovács predstavio je svoje djelo

što se njemu zgodalo da čez dva dane je preštao knjigu, jer kako je rekao, «kad ju človik u ruke zame, ne more ju vrić doli». László Kovács, predsjednik mjesne Hrvatske samouprave, vridno djelo Géze Kovácsa je nazvao važnom kopčom za državno naticanje «Škrinja vridnosti» koje ima jedan cilj da stanovnici ugarskih naselj upoznaju i prikadju, promoviraju široj javnosti vridnosti iz prošlosti sa spašavanjem u sadašnjost. Po njegovi riči znatni dio ljudi danas tako živi

Slobodnoga stolca teško je bilo najti pred prezentacijom, štoveć neki su morali stojeći poslušati s jačkami spojene pozdravne riči i predstavlanje ovoga izdanja. Vilmoš Bugnić, načelnik sela, je svim zaželjio pri uvodu promocije slično iskustvo, kot

da ne zna, ne pozna i ne cijeni tradicije, običaje svojega naroda, lako bi mogli reći da potroši svoj žitak prez korijenov. Géza Kovács, urednik knjige, potom se je svim zahvalio ki su na bilo koji način potpomagali njegovo djelo, ili su nudili konkretnu podršku pri izdavanju ove knjige. On je rođen u ovoj krajini, svoje djelatno mjesto si je našao 1972. u Pornovi u upravnoj administraciji, ali ga od ranoga ditinstva zanima povijest domačega kraja. Istraživanja, sabiranje podatkov, otkrivanje izvorov, saslušanje živih ljudi se je vliklo deset ljet dugo, a na knjigi je djelao samo sedam mised. Fundamenat ovoj monografiji daje svakako rukopis bivšega liktara Vincija Wölfingera, ki je sa svojimi napisi čez 60 stranic stvorio neophodno gradivo za ovo najnovije djelo. U knjigi povijest sela je obilježena na 150 stranic, a 125 stranic se bavi na-

Prez jačkarov „Slavuj” nij domaće priredbe

rodopisom, tradicijom, običaji. Knjiga sadrži 94 875 riči 671 000 slovov, na 15 stranic su navedeni važni povijesni podatki, 28 stranic je dokumentacija, a Kristina Horvat i još mnogi drugi su s novimi i starimi arhiviranimi fotografijami dali sve skupa 70 slik. – Ufam se da ova knjiga obogaćuje prošlost, sadašnjost i budućnost ovoga sela – s ovimi riči je autor, vjerojatno i stručnjak šičke povijesti, preporučio budućim štiteljem vlašću knjigu.

Zasad je knjiga izdana u 700 primjerkov i svaka šička obitelj je besplatno dostala jedan primjerak. Uz promociju su predstavljene i slične knjige iz susjednih sel u Pinčenoj dolini, a mjesni jačkari i jačkarice zbora Slavuj, pod peljanjem Ane Jušić, su s domaćimi melodijami zagrijali publiku. Zatim smo pak mogli uživati u špecijalni falati šičke gastronomije.

Tiho

Šeljinci pisali pisanice

U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, 12. ožujka, po drugi put je priređeno tzv. Zečje gnijezdo (Nyuszifészek) u mjesnom domu kulture. U popodnevним satima počelo je druženje uz odlično ozračje, a kao gošće stigle su Ružica Hum iz Križevaca i Éva Mészáros, nastavnica šeljinske osnovne škole. Od njih su svi znatizeljnici mogli naučiti razne tehnike čime su i oni stvorili prekrasne pisanice.

Šaranje jaja uoči Uskrsa poznato je kod svih Hrvata. No taj se običaj gajio i u pretkršćanskom dobu, obojena jaja nađena su i u onodobnim grobovima. Poslije je kršćanstvo iz raznih starih vjerovanja preuzelo jaje kao simbol ponovnog rađanja. Na početku, naravno, nije bilo umjetnih boja za jaja, tada su se ljudi koristili bojama koje su mogli naći u prirodi, rabili su razne biljke. Simboli na pisanicama

Ružica Hum i Éva Mészáros

najčešće imaju kakvo značenje, a te lijepe ukrašene pisanice poklanjale su se i za uspomenu, kao poruka i čestitka za Uskrs, želja za srećom itd. Koliko motiva, toliko značenja imaju razni crteži, npr.: pšenični klas simbol je i želja bla-

gostanja, u neko su vrijeme poklanjali vlasnicima kuća i mlađim ženskim osobama. Istu poruku nosi i vinova loza s grozdom. Hrastova grančica, list i žir poruka su i želja, simbol dugovječnosti, snage i sigurnosti. Poklanja se ponajprije muškim članovima obitelji, kao starješinama, mladima, dječacima. Križ u svim oblicima simbolizira vjeru u Isusa

Krista. Motiv srca – jedan od najomiljenijih motiva – simbol je ljubavi, i Božje i ljudske, čežnje, ljubavne patnje. Leptir je simbol okretnosti i želje za ljepotom. U Podravini često se koriste motivom cvijeća, najčešće tulipana, koji simbolizira ljepotu, otmjenost i mudrost.

U subotu oni koji su sudjelovali u programu mogli su se okušati u vještini, ali zahvaljujući samoupravi, izuzev jaja sve su stvari bile na raspolaganju. Ružica Hum i Éva Mészáros sa sobom su donijele i svoje već gotove pisanice, koje su bile izrađene uglavnom s tradicionalnim podravskim motivima u raznim bojama. Od najmlađih do najstarijih naraštaja svatko je mogao naučiti kako se izrađuju prekrasne pisanice i, naravno, družiti se malo u dobrom, itekako kreativnom društvu.

Luca Gažić

X. DRAVSKO proljeće

1. TRAVNJA 2016. (PETAK):
 14:30 MALONOGOMETNI TURNIR
 15:00 NATJEČANJE U KUHANJU
 ZA HRVATSKA I MAĐARSKA
 LOVAČKA DRUŠTVA

1-2. TRAVNJA 2016. STARIN
 PRIREDBA SE OSTVARUJE POTPOROM:

2. TRAVNJA 2016. (SUBOTA):
 10:00 „KULTURA I GASTRONOMIJA HRVATA
 U MAĐARSKOJ“
 PREDSTAVLJA SE SAVEZ HRVATA U
 MAĐARSKOJ

13:00-14:00 DOČEK GOSTIJU DRAVSKOG PROLJEĆA
 15:00 SVETA MISA
 16:00 POVORKA SELOM UZ GLAZBU I PLES
 18:00 KULTURNI PROGRAMI U
 FESTIVALSKOM ŠATORU:
 KUD DRAVA,
 ŽENSKI PJEVAČKI ZBOR KORJENI,
 KUD PODRAVINA - BARČA,
 KUD TANAC,
 KUD PODRAVAC,
 KUD PODRAVINA - ČADAVICA,
 KUD VOČIN,
 MUŠKA KLAPA EUFEMIJA - RAB

**ZAJEDNICA PODRAVSKIH HRVATA,
 HRVATSKI KULTURNI I SPORTSKI
 CENTAR JOSIP GUJAS DŽURETIN**

**EMBERI ERŐFORRÁS
 TÁMOGATÁSKEZELŐ**

20:00 VEČERA
 20:00-22:00 KONCERT ŠIME JOVANOVIĆA

Mala stranica

Za spretnne ruke

Oslikavanje jaja šarenim salvetama

Potrebne su vam ove stvari: jaje, šarene salvete, škare, četkica za slikanje, bjelanjak od jajeta

Izradba: Skuhajte jaje, pričekajte da se potpuno ohladi. Izdvojite printani sloj salвете i škarama izrežite motive koje ćete lijepiti na jaje. Tamo gdje ćete nalijepiti motiv, jaje namažite bjelanjkom koristeći se četkicom. Nakon nanošenja bjelanjka stavite izrezani motiv i pomno pretiskajte prstima od sredine motiva prema krajevima, da ne pokidate salvetu. Kada se salвета nalijepi, namažite cijelo jaje bjelanjkom.

SRETAN USKRS

Uskrs je najveći kršćanski blagdan na koji se slavi uskrsnuće Isusa Krista. Sam čin njegova uskrsnuća simbolizira pobjedu nad smrću i time poručuje svijetu da smrt nije kraj. To je najveći kršćanski blagdan oko kojega se veže mnogo mitova i legenda. Bojenje pisanica, čokoladni zečići i jaja uskrsna su tradicija.

- Uskrs uvijek pada između 22. ožujka i 25. travnja.
- Jaja su se uvijek smatrala važnim simbolom ponovnog rođenja i zato su najveći simbol Uskrsa.
- Prva su jaja međusobno darivali Egipćani, Perzijci, Goli, Grci i Rimljani koji su svi jaje smatrali simbolom života.
- Prva čokoladna jaja nastala su u Europi u 19. stoljeću.
- Svake se godine proizvede devedesetak milijuna uskrsnih čokoladnih zečića.
- Najveće čokoladno jaje proizvedeno je u Italiji 2011. godine. Bilo je visoko 10,39 metara, a težilo 7200 kilograma. Bilo je više od žirafe i teže od slona.
- Čokoladni uskrsni zeko potekao je iz Njemačke.
- Zec je jedan od simbola Uskrsa jer predstavlja plodnost proljeća.

Književni kutak

Snježana Tišljanić

Pisanica

Uskrsno mi jutro
donijelo na dar
čokoladnog zeca,
pisanica par.

Šarena se jaja
mogu risat rukom
obojiti bojom
ili lukom.

Pisanicu što načiniš,
ko darak ćeš dati,
uz čestitke, tople želje
Uskrs svima čestitati!

Forum o preuzimanju narodnosnih škola

U organizaciji Hrvatske samouprave Zalske županije i keresturske Hrvatske samouprave, 4. ožujka u keresturskome Seoskom domu održan je Forum o preuzimanju narodnosnih škola. Bio je to četvrti sastanak u pomurskoj regiji na kojem su razmotrene mogućnosti preuzimanja hrvatskih narodnosnih škola od strane mjesnih hrvatskih samouprava. Ovaj su put zainteresirani mogli čuti o iskustvima onih koji već dvije godine imaju školsku ustanovu u rukama narodnosne samouprave, a to je koljnofska Osnovna škola „Mihovil Naković“. Gosti su foruma bili Agica Sárközi, ravnateljica koljnofske škole i Ingrid Klemenšić, predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave. Na forumu su pribivali Mišo Hepp, glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj, i Ivan Gugan, predsjednik Hrvatske državne samouprave.

Gošće iz Koljnofa

U ime organizatora nazočne je pozdravila Marija Vargović, predsjednica Hrvatske samouprave Zalske županije, i naglasila važnost narodnosnih škola glede očuvanja hrvatske zajednice, spomenula je i to da su se pročule vijesti o centralizaciji škola i postoji bojazan da će to narodnosne škole pogoditi. Županijska je samouprava u više navrata organizirala sastanke kako bi samouprave i ustanove razmislile o mogućnosti preuzimanja škola jer to zakon o narodnostima omogućuje. Kako bi slika bila jasnija na koji način škola djeluje u rukama mjesne narodnosne samouprave, pozvale su gošće iz Koljnofa.

Naime, koljnofska osnovna škola već dvije godine djeluje u održavanju mjesne Hrvatske samouprave. Prema riječima njezine ravnateljice Agice Sárközi, koja je i članica tamošnje Hrvatske samouprave, o preuzimanju škole počele su razmišljati nakon što je Centar KLIK preuzeo školu. Kada se Hrvatska samouprava odlučila za preuzimanje škole, u mjestu nitko nije sumnjao da je to pravi put. Svi su se uzdali u vijećnike, u djelatnike škole i vjerovali što su oni temeljito izračunali, to mora biti dobro. Uz Hrvatsku je samoupravu stala i Seoska samouprava jer je i njoj bilo važno da naselje ima svoju školu. Hrvatska je samouprava izračunala normative, pregledala uredbe i vidjelo se da to mora funkcionirati. Naravno, pitanja je bilo jer administrativne poslove za Hrvatsku samoupravu radi ured Seoske samouprave, no postoje razni načini rješavanja. Prema ravnateljčinom mišljenju najvažnije je da oni koji su partneri, znaju komunicirati, sporazumijevati se, da se uzdaju jedan u drugog i da imaju zajednički cilj. Kako sada djeluje ustanova, jednostavno ne može se ni usporediti s onim kada je bila u KLIK-ovim rukama, ako se što pokvari, može se u najbržem roku dati popraviti, koljnofska škola nema nepodmirene račune, nastavnici od samih početaka dobivaju plaću redovito, na kraju godine dobivaju sto tisuća forinta božićnice, kafeteriju, ako tko obavlja neke dodatne poslove, npr. programe, tabor, izlete,

to se također honorira. U školi su bile i manje obnove, obnovljeni su sanitarni čvorovi, prozori, internet, kupljene pametne ploče itd. Pedagozi nisu preopterećeni, mogu se usredotočiti na rad s djecom, na roditelje. Omogućeni su i stručnjaci za djecu s posebnim potrebama. Sve se da logično isfinancirati. Po svakom se učeniku dobije potpora od 160 tisuća forinta na funkcioniranje, iz toga treba plaćati režije, a plaće se mogu isplatiti iz onoga što daju za plaću nastavnika. Ravnateljica smatra da zadovoljan, miran pedagog, koji se dobro osjeća na svome poslu, može produktivno raditi i misli da nije svejedno tko se bavi djecom, to i djeca osjećaju. Prema riječima gđe Sárközi najvažnije je pronaći zajednički cilj, ne treba misliti da škola može bez sela, ili selo bez škole, ciljevi moraju biti isti, zbog se toga međusobno treba prilagoditi, treba postići konsenzus, sporazum.

„Isprva sam i ja govorila moja škola, vaša škola i shvatila sam da to nije prava riječ, treba reći NAŠA ŠKOLA, jer ona je naša budućnost, ne smijemo vući svi na sve strane, posebno Hrvatska samouprava, Seoska samouprava i škola, naši su ciljevi zajednički, bez obzira na razne rasprave ili različita mišljenja. Radi istog cilja treba pronaći rješenje koje svakomu odgovara“ – rekla je na kraju ravnateljica Agica Sárközi.

Predsjednica koljnofske Hrvatske samouprave Ingrid Klemenšić govorila je o tijeku preuzimanja škole. Tijek nije iziskivao materijalna sredstva, nego mnogo vremena da svi dokumenti budu na mjestu i da se ishodi dozvola za preuzimanje i djelovanje. Molbu za preuzimanje treba predati do 31. svibnja, no poželjno je do tada nabaviti još neke dodatne dokumente kako bi tijekom navrijeme, do početka nove školske godine. Treba sazvati razne forume, tražiti njihovo mišljenje a i KLIK traži razne dokumente, zbog toga smatraju da je još u ožujku vrijedno donijeti odluku o preuzimanju škole. Postavljena su razna pitanja u svezi s financiranjem, npr. ako iskrsnu teškoće oko financiranja. U svezi s tim glasnogovornik Mišo Hepp rekao je da postoji fond od 80 milijuna forinta i u tom slučaju može se obratiti za pomoć. On, jednako kao i HDS-ov predsjednik, Ivan Gugan, prosili su da se slobodno obrati njima s raznim teškoćama, jer jedino tako mogu pomoći u određenim problemima. Postavljeno je i pitanje je li Hrvatska samouprava, koja održava školsku ustanovu, dobije maksimalan bod za djelovanje po zadatku. Odgovor je bio negativan. Predloženo je da po tom pogledu glasnogovornik i HDS-ov predsjednik pokušaju nešto postići kod nadležnih tijela. Predsjednica Klemenšić smatra da preuzimanje škole podupire i to da žitelji sela budu složniji, roditelji pomažu i oko obnove škole, jer je osjećaju svojom.

Koljnofska su iskustva ohrabrujuća, ali je svako naselje i svaka škola posebna, uvjeti su drukčiji. Hoće li hrvatska pomurska zajednica krenuti istim putem, ovisi o njihovoj složnosti, hrabrosti i uspješnosti postizanja sporazuma.

Na Cvjetnicu na križnom putu

Cvjetnica je nedjelja muke Gospodnje, blagdan kada se prisjećamo Kristova svečanog ulaska u Jeruzalem. Toga se dana, 20. ožujka, pomurski Hrvati okupili na svome hodočasničkom mjestu u Komaru, kako bi obišli križni put u molitvi na materinskom jeziku. Ove je godine križni put bio posvećen dragomu mons. Blažu Horvatu, rektoru varaždinske katedrale, koji je, nažalost, bolestan, stoga nije mogao voditi svoje pomursko „stado“, umjesto njega vodio ga je Imre Szűcs, župnik kaniške crkve Srca Isusova.

Križni je put pobožnost na spomen Isusove muke, od trenutka kada Isusa osuđuju na smrt do polaganja Isusova tijela u grob. U Komaru od prve do zadnje postaje molili su se pomurski vjernici s pomoću Imrea Szűcsa, župnika kaniške crkve Srca Isusova, i mnogih pripadnika hrvatske zajednice, koji su čitali molitve kod svake postaje iz molitvenika „Ruža nebesa“. Članovi Povijesne postrojbe Zrinskih kadeta i učenici keresturske Osnovne škole Nikole Zrinskog u narodnoj nošnji predvodili su hodočasnike. Neki od vjernika krenuli su već u 13 sati od križanja glavne ceste za Jegersek i pješčili 5 – 6 kilometara s križem sve do svetišta, podno

Križni su put predvodili Zrinski kadeti i keresturska djeca.

brda pridružili su im se i drugi vjernici. Na kraju križnoga puta Marija Vargović, predsjednica Hrvatske samouprave Zalske županije i kaniške Hrvatske samouprave, zahvalila je svim sudionicima na odazivu, a župnik Imre Szűcs obratio se vjernicima. Rekao je da Cvjetnica otvara vrata i ulazimo u najsvetiji i najpotresniji tjedan u cijeloj liturgijskoj godini. Upravo zbog toga ovaj bi tjedan trebao biti obilježen posebnim kršćanskim životom: pobožnija molitva, ozbiljnost i dostojanstveno vladanje i ponašanje. Neka svi vjernici pokušaju u ovome tjednu na poseban način razmišljati o Isusovu križnom putu i o svojem križu s kojim ga slijedi u svom životu jer na taj način ulazi u slavu njegova uskrsnuća.

Dodao je da se križnim putem približavamo Isusu, stanemo iza njega i očistimo se u sakramentima pred najveći kršćanski blagdan. U proljeće, kada se i priroda obnavlja, neka svatko očisti svoju dušu i tako se priprema na uskrsnuće jer to je smisao vjere. Izrazio je žaljenje što ne može biti među njima onaj koji je dugi niz godina pratio hrvatsku zajednicu, otac Blaž, koji je vjerno i s ljubavlju služio Bogu, ali vjeruje da, pošto prijeđe vrata vječnog života, čut će od Isusa da je bio vjerni sluga i zbog toga mu povjerava mnogo toga. Zamolio je vjernike da se

pomole za mons. Blažu Horvata, koji je 15 godina pomagao pomurske vjernike i s velikim srcem služio malu hrvatsku zajednicu. Pomurskom su se križnom putu pridružili i vjernici iz Donje Dubrave: Antun Benko, Marija Štefić i Margareta Jakopek koji već više godina toga dana pripremaju domaće zalogaje za sudionike križnoga puta. Kažu da im je svake godine vrlo lijepo, Komar je odista prekrasno proštenišće, a i kalvarija pokraj crkve. Ovdje svake godine pred Uskrs očiste dušu i malo se druže s prekomurskim Hrvatima. Prema planovima, donjodubravački crkveni zbor doći će na vjerski program koji se organizira među pomurskim Hrvatima.

beta

KAPOŠVAR – Udruga Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskoga prijateljstva održava svoju redovitu godišnju skupštinu 2. travnja 2016. (subota), s početkom u 15 sati u Kapošvaru (Ulica Szent Imrea 14), u prostorijama udruge. Na predloženom su dnevnom redu ove točke: Godišnje izvješće o radu (Marko Kovač, predsjednik udruge), uz Izvješće o društveno korisnom gospodarstvu (Tomo Fodor, dopredsjednik udruge) i Financijsko izvješće o ostvarenju prošlogodišnjeg plana koje će podnijeti Pavo Balatinac, predsjednik Nadzornog odbora udruge. Slijedi prikaz pristiglih molba za uclanjivanje u udruhu (predlagateljica je glavna tajnica udruge Erzsébet Horvát Majorjé). U trećoj je točki dnevnoga reda Plan rada za 2016. godinu koji će članstvu predočiti Marko Kovač, predsjednik udruge, te Financijski plan za 2016. godinu koji će članstvu predočiti Pavo Balatinac, predsjednik Nadzornog odbora udruge. U «Ostalom» je još tema Plaćanje članarine i poklanjanje 1 % poreza na porezni broj udruge. Ne bude li kvoruma, udruha će skupštinu održati na istome mjestu, s istim dnevnim redom, s početkom u 15 sati i 30 minuta.

BUDIMPEŠTA – U budimpeštanskome Hrvatskom vrtiću 18. ožujka započele su pripreme za najveći kršćanski blagdan Uskrs. U skupini Vjeverica s pomoću odgovajateljica Dore Išpanović i Zorice Zorić, u skupini Žečići, pod vodstvom Marjetke Gal, te u skupini Leptirići, s pomoću Biserke Režek i Jelene Baltin, djeca su bojila jaja. Ovoga su im se puta rado pridružili i roditelji, pa se i ne zna tko je više uživao u zajedničkom radu, odrasli ili vrtićaši. Nastala umjetnička djela krasit će uskrsne obiteljske stolove.

U pečuškom robnom središtu Árkád pravi je uskrсни ugođaj. U njemu svoje mjesto našle su i muška i ženska narodna nošnja Hrvata u Mađarskoj. Za dekoraciju je odgovoran Rubinszki Reklámstúdió, točnije Andrea Rubinszki. Mušku narodnu nošnju posudila je za potrebe izložbe Hrvatska škola Miroslava Krleže, a žensku narodnu nošnju Vesna Velin.

PEČUH – Na pečuškoj Kalvariji upriličen je uobičajeni križni put, koji hrvatski vjernici iz Pečuha i njegove okolice održavaju redovito već dva desetljeća. Ove nas je godine okupila Marija Bošnjak, a križni put predvodio je svećenik Gabrijel Barić.

OBAVIJEST

Savez Hrvata u Mađarskoj 2. travnja 2016. godine – u sklopu Dravskoga proljeća – organizira uobičajenu priredbu Kultura i gastronomija Hrvata u Mađarskoj. Molimo Vas da izvijestite članove Saveza Hrvata svoje regije, članove mjesnih hrvatskih samouprava, sve zainteresirane koji se žele predstaviti sa specijalitetima svojeg naselja ili regije.

Mjesto priredbe: Starin, dom kulture

Program:

U 10 sati okupljanje sudionika i gostiju kod doma kulture

U 14 sati kušanje specijaliteta pojedinih regija i druženje

U 16 sati kulturni program, povorka, nastupi u šatoru.

U programu sudjeluju kulturno-umjetnička društva s obje strane Drave. Nakon programa slijedi večera.

Prijaviti se može kod regionalnih predsjednika. Srdačno Vas očekujemo.

BUDIMPEŠTA – U nedjelju, na Cvjetnicu, okupili su se budimpeštanski hrvatski vjernici u svojoj budimskoj crkvi Rane sv. Franje na duhovnu obnovu. Pripremu na Veliki tjedan održao je otac franjevac Vjenceslav Tot. Potom je uslijedila pobožnost križnoga puta i molitva krunice.

SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ POZIVA ČLANSTVO NA SKUPŠTINU

VRIJEME: 2. TRAVNJA 2016. GODINE, 10.30 SATI

MJESTO: STARIN, DOM KULTURE

DNEVNI RED:

1. IZVJEŠĆE O RADU U 2015. GODINI
2. FINANCIJSKO IZVJEŠĆE ZA 2015. GODINU
3. IZVJEŠĆE O NEPROFITNOSTI
4. RADNI PLAN ZA 2016. GODINU
5. FINANCIJSKI PLAN ZA 2016. GODINU
6. PERSONALNA PITANJA

NE BUDE LI SKUPŠTINA IMALA KVORUM, ONA SE S ISTIM DNEVNIM REDOM, NA ISTOME MJESTU ZA 11.00 SATI PONOVO SAZIVA.

ISTOGA DANA U STARINU SE ORGANIZIRA SAVEZOV KULTURNO-GASTRONOMSKI DAN, U SKLOPU S PROGRAMIMA PODRAVSKE REGIJE, S NASLOVOM „DRAVSKO PROLJEĆE“. NA PRIREDBU VAS SRDAČNO POZIVAMO.

PREDSJEDNIŠTVO

SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ PLAN PRORAČUNA ZA 2016. GODINU

PRIHODI:

OSTATAK IZ 2015. GODINE	1 713 440 Ft
NATJEČAJI	4 900 000 Ft
	250 000 Ft
ČLANARINA	1 000 000 Ft
POTPORA MATIČNE DOMOVINE	500 000 Ft
UKUPNO	8 363 440 Ft

IZDATCI:

IZDATCI PODROBNO IZNOS

PUTNI TROŠKOVI SJEDNICA, SASTANAKA	1 200 000 Ft
TROŠKOVI GORIVA	900 000 Ft
PUTNI TROŠKOVI PRIREDABA	1 400 000 Ft
TEHNIČKI TROŠKOVI VOZILA	100 000 Ft
OSIGURNJE VOZILA	100 000 Ft
TELEFONSKI TROŠKOVI	200 000 Ft
BANKOVNI RAČUNI	200 000 Ft
POŠTANSKI TROŠKOVI	150 000 Ft
UREDSKI TROŠKOVI	250 000 Ft
HONORAR	400 000 Ft
KNJIŽENJE	240 000 Ft
INTERNET, AŽURIRANJE MREŽNE STANICE	120 000 Ft
PRAVNIK	200 000 Ft
REPREZENTACIJSKI TROŠKOVI	300 000 Ft
TISKARSKI TROŠKOVI	300 000 Ft
NAJAMNINE	250 000 Ft
TROŠKOVI PROGRAMA, PRIREDABA	2 053 440 Ft
UKUPNO	8 363 440 Ft

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE SAVEZA HRVATA U MAĐARSKOJ 2015. GODINA

PRIHODI:

STAVKE PRIHODA	IZNOS
OSTATAK IZ 2014. GODINE	1 167 647 Ft
PRIHODI UKUPNO	5 430 637 Ft
PRORAČUNSKA POTPORA	
POTPORA PRIREDBE	3 500 000 Ft
	250 000 Ft

POTPORA BAČKO-KIŠKUNSKÉ HRVATSKE SAMOUPRAVE	200 000 Ft
POTPORA SPONZORA	170 000 Ft

VRAĆENA SVOTA OSIGURNJA VOZILA (BONUS ZA VOĐENJE BEZ PROMETNE NESREĆE)	113 781 Ft
	22 756 Ft

ČLANARINA	698 100 Ft
POTPORA MATIČNE DRŽAVE	476 000 Ft

IZDATCI:

STAVKE IZDATAKA IZNOS

TELEFONSKI TROŠKOVI	171 044 Ft
PUTNI TROŠKOVI	92 051 Ft
TROŠKOVI GORIVA	778 254 Ft
TROŠKOVI SLUŽBENOG VOZILA	305 348 Ft
POTPORE PROGRAMIMA U REGIJI	191 000 Ft
BANKOVNI RAČUNI	146 449 Ft
UREDSKI TROŠKOVI	33 180 Ft
POŠTANSKI TROŠKOVI	40 460 Ft
OSIGURANJE	97 044 Ft
KNJIŽENJE	195 000 Ft
ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI	225 000 Ft
UNAJMLJIVANJE	110 000 Ft
GLAZBA	250 000 Ft
TROŠKOVI PRAVNIKA	100 000 Ft
AUTOBUNI TROŠKOVI, PRIJEVOZ	1 009 450 Ft
TISKARSKI TROŠKOVI	150 000 Ft
INTERNET, AŽURIRANJE MREŽNE STANICE	60 000 Ft

HONORAR	408 363 Ft
OSTALI TROŠKOVI	522 201 Ft
IZDATCI UKUPNO	4 884 884 Ft

Izvešće o radu Saveza Hrvata u Mađarskoj u 2015. godini

Savez Hrvata u Mađarskoj (u daljnjem: Savez) svoj je godišnji rad obavljao sukladno sastavljenome radnom planu državnoga Predsjedništva, koju je prihvatila Skupština, te sukladno sastavljenomu i prihvaćenomu financijskom planu Odbora za financije i nadzor. Djelovao je prema odredbama i propisima Statuta u šest ravnopravnih regija – Bačka, Baranja, Budimpešta i njezina okolica, Gradišće, Podravina i Zala.

Najvažniji događaji u 2015. godini

Istaknuti je događaj 2015. godine bio proslava **25. obljetnice osnutka Saveza Hrvata u Mađarskoj**. Svečanost je bila 28. studenoga 2015., u Baji, a započela je misnim slavljem na hrvatskome jeziku u župnoj crkvi svetoga Antuna Padovanskog i nastavljena s gala programom u Palači kulture. Svetu misu, za iz cijele države pristigle hrvatske vjernike, služio je seksarski župnik Ladislav Bačmai. Nazočne su, domalo dvjesto uzvanika, pozdravili bajski dogradonačelnik Norbert Vedelek i Savezov predsjednik Joso Ostrogonac. Na svečanosti su bili: načelnik sektora za provedbu programa i projekata pri Uredu za Hrvate izvan granica Republike Hrvatske Milan Bošnjak, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Gordan Grlić Radman, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Haluga, parlamentarni zastupnik bajskog okruga Róbert Zsigó, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Marin Knezović i bivši tajnik SHM-a Mijo Karagić. U sklopu večeri Savezov je predsjednik uručio zahvalnice onim osobama koje su pridonijele Savezovu radu, a također i spomenice predsjednicima regionalnih organizacija SHM-a. U svečanom su programu nastupili članovi hrvatskog izvornog zbora fancaške Osnovne škole i plesači KUD-a Bunjevačka zlatna grana. O dobrom raspoloženju pobrinuo su se bajski Orkestar Čabar i Tamburaški sastav Ravnica. Glavni su pokrovitelji priredbe bili: Daria Krstičević, predstojnica Ureda za Hrvate izvan granica Republike Hrvatske, i državni tajnik za narodnosne, vjerske, civilne i društvene odnose pri Ministarstvu ljudskih resursa Miklós Soltész.

Savezov četvrti **Državni kulturni i gastronomski dan** priređen je u *Tukulji*, 6. lipnja 2015. Na pozornici u dvorištu doma kulture nastupili su plesači mjesne skupine i tukuljski tamburaški sastav. Nazočne su pozdravili: gradonačelnik grada Tukulje Pál Hoffman, generalna konzulica Vesna Haluga i Savezov predsjednik. Međudobno su kuhari, koji su pristigli iz raznih područja države, predstavili kulinarske specijalitete svoje regije.

Iz Savezovih priredaba za njegovanje običaja, oblikovanje zajednice istaknut je događaj državni **Dan Hrvata**, koji je zajednički priređen s Hrvatskom državnom samoupravom 14. studenoga 2015., u *Martincima*. Glavni su pokrovitelji Dana bili predsjednici dviju država. Nakon mise na hrvatskom jeziku, na pozornici u športskoj dvorani, cjelovečernji su program dali regijska društva i sastavi. Gledateljstvo su pozdravili mjesni načelnik, hrvatski veleposlanik, HDS-ov predsjednik i Savezov predsjednik. U sklopu večeri Savezov je predsjednik uručio odličja: budimpeštanskoj Hrvatskoj izvornoj skupini, gradišćanskome Pjevačkom zboru „Peruška Marija“, odnosno posthumno odlikovao je Miloša Pijukovića iz Čikerije. Savez je redovito bio organizatorom i poduprateljem **mjesnih, regionalnih priredaba**.

Od tih najvažniji jesu:

- Bajsko „Veliko prelo“, 30. siječnja 2015.;
- Kolinje u Daranju, 14. veljače 2015.;
- Bački Bunjevci – predstavlanje knjige – Baja, 2. ožujka 2015.;
- „Pasijska baština“ – Santovo, 13. ožujka 2015.;
- Projektni dan – Tukulja, 17. travnja 2015.;
- Hodočašće bačkih Hrvata – Santovo, 5. svibnja 2015.;
- Proljetni festival – Šelj, 31. svibnja 2015.;
- Narodnosna konferencija – Budimpešta, 6. lipnja 2015.;
- Čavoljski hrvatski dan – 25. lipnja 2015.;

- Hrvatski dan – Sambotel, 4. srpnja 2015.;
- Fišijada na Danu sela – Čavolj, 4. srpnja 2015.;
- Hrvatski dan u Podravini – 4. srpnja 2015.;
- Revija narodnih nošnji – Unda, 27. srpnja 2015.;
- Fišijada – Baja, 11. srpnja 2015.;
- Spomendan biskupa Ivana Antunovića – Subotica – Kalača, 19. – 21. srpnja 2015.;
- Folklorni susret podravske naselja – 25. srpnja 2015.;
- Pečuški Hrvatski dan – 2. kolovoza 2015.;
- Izlet baranjskih hrvatskih učenika u Hrvatsku – 5. – 9. kolovoza 2015.;
- 15. obljetnica djelovanja Croatice – Brlobaš, 11. kolovoza 2015.;
- II. Šokački piknik – Vršenda, 15. kolovoza 2015.;
- Crkveni god na Dan svetoga Stjepana – Martinci, 20. kolovoza 2015.;
- Slavenski dan u Zuglóu – Budimpešta, 30. kolovoza 2015.;
- Hrvatsko hodočašće – Izvar, 6. listopada 2015.;
- Ljetni festival – Dombol, 5. rujna 2015.;
- Dan sela u Semelju – 9. rujna 2015.;
- Hrvatski dan u Kemlji – 19. rujna 2015.;
- Turneja KUD-a „Marica“ u Hrvatsku – Vinkovci;
- Susret crkvenih zborova – Vršenda, 3. listopada 2015.;
- Spomendan Ante Evetovića Mirosljuba – Aljmaš, 10. listopada 2015.;
- Susret bačkih hrvatskih učenika – Bačino, 16. listopada 2015.;
- Folklorni susret – Barča, 24. listopada 2015.;
- Jesenski književni dani u Pomurju – Serdahel, 11. studenoga 2015.;
- 25. obljetnica petrovoselskog Igrokazačkog društva – 7. studenoga 2015.;
- 25. obljetnica osnutka Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj – Kiseg, 20. studenoga 2015.;
- Hrvatska večer – Salanta, 5. prosinca 2015.;
- Adventski svečani susret – Stari Grad, 5. prosinca 2015.;
- Adventski koncert – Pečuh, 21. prosinca 2015.

Najviši je Savezov forum **Skupština**.

Sazivanje Skupštine:

Savez je svoju godišnju redovitu skupštinu održao u Pečuhu, 25. travnja 2015. godine.

Sukladno Statutu Savezovo je Predsjedništvo obavijest o skupštini, dnevni red, datum i mjesto te materijale u pisanom obliku objelodanio u Hrvatskome glasniku i na internetskome portalu.

Nazočni su prihvatili izvješće o radu za 2014. godinu, financijsko izvješće, izvješće Odbora za financije i nadzor, izvješće o neprofitabilnosti, odnosno radni i financijski plan za 2015. godinu.

Na skupštini je mijenjan Savezov Statut. O sjednici je prema propisima sačinjen zapisnik. Administrativne su poslove (tiskanje materijala za Skupštinu, pošta, poziv itd.) obavili Croaticini djelatnici. Službena je dokumentacija dostavljena nadležnim tijelima. Mjesto i nesmetanu provedbu skupštine osiguralo je vodstvo pečuškoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole i gimnazije „Miroslav Krleža“.

Savezovi kadrovski uvjeti

Sukladno Statutu, planski, organizatorski i izvedbeni operativni rad obavlja sedmočlano **Predsjedništvo**. Nije popunjen status regionalnoga predsjednika Zalske županije.

Sastav Predsjedništva:

Joso Ostrogonac	predsjednik
Arnold Barić	zamjenik predsjednika
Dr. Mira Grišnik	regionalna predsjednica Baranjske županije
Angela Šokac Marković	regionalna predsjednica Bačko-kiškunske županije
Jozo Solga	predsjednik Podravine
Edita Horvat Pauković	predsjednica gradišćanske regije
Eva Išpanović	predsjednica Peštanske županije i Budimpešte
Ladislav Gujaš	regionalni predsjednik Zalske županije

Predsjedništvo je tijekom godine zasjedalo šest puta.

6. veljače 2015., u Pečuhu je prihvatilo Savezova izvješća, odnosno novi radni plan, raspravljalo je o zadaćama u svezi s natjecanjima. Istodobno je raščlanilo, analiziralo i ocijenilo rezultate jesenskih izbora. Na za javnost zatvorenoj sjednici raspravljalo je o personalnim pitanjima.

9. travnja 2015., u Baji se raspravljalo o sazivanju Skupštine te o mjestu i nadnevku, datumu državnoga Kulturnog i gastronomskog dana.

16. svibnja 2015., u Budimpešti konkretiziralo je tukuljsku priredbu i godišnje priredbe.

25. rujna 2015., u Vlašićima se raspravljalo o zadaćama u svezi sa svečanom proslavom 25. obljetnice osnutka SHM-a, programom državnoga Dana Hrvata i o dodjeli odličja.

14. studenoga 2015., u Martincima je raspravljalo o financijskome stanju, proračunu i zimskim programima.

Na sjednicama Predsjedništvo je među inima redovito govorilo o Savezovim personalnim pitanjima, o uplati članarine i o financijskome stanju. Ocijenilo je već ostvarene programe, i konkretiziralo predstojeće zadaće.

Na sjednicama Predsjedništva redovito su sudjelovali, s pravom za raspravu, predsjednik Odbora za financije i nadzor, odnosno hrvatska glasila, te po potrebi i pravnik dr. Attila Buzál.

O svakoj je sjednici sačinjen zapisnik i imenik nazočnih. Savezov predsjednik, dopredsjednik i regionalni predsjednici redovito su pribivali priredbama po cijeloj državi, i u matičnoj domovini.

Odbor za financije i nadzor u prošloj je godini zasjedao dva puta.

16. travnja 2015. pregledao je Savezovo gospodarenje, materijale Skupštine, račune i knjigovodstvo.

29. rujna 2015. u Vlašićima raspravljalo je o pitanjima u svezi s uplatom članarine, pregledao Statut i drugu dokumentaciju.

Sastav Odbora:

Mijo Štandovar	predsjednik
Martin Kubatov	član
Robert Ronta	član

Savezovo članstvo

Svaki Savezov član, koji je ispunio svoje članske obveze i uplatio članarinu, tijekom godine poštanskim putem primio je račun. Osobi koja nije uplatila članarinu poštanskim je putem dostavljeno priopćajno pismo i uplatnica. Predsjedništvo sve do sada nije se koristilo pravom isključenja iz Saveza.

Uplate, za razliku od prošlih godina, opale su. Jedan od razloga jest to da gradišćanske i zalske regionalne udruge, zbog prošlogodišnjih izbora, Savez nisu smatrale partnerom. Najviše uplata

je iz Podravine i Bačko-kiškunske županije. Ima i takvih naselja koja nisu u tradicionalnim hrvatskim regijama, ali žitelji ipak točno uplaćuju članarinu, primjerice: Dunaujvaroš, Dombóvár.

Savezovi financijski, gospodarski uvjeti

Savez se do zadanoga roka obračunao putem natječaja dobivenim financijskim sredstvima 2015. godine, i tako stekao pravo na natječaj 2016. godine za financijsku potporu djelovanja i programa rada. Prihodi u proračunu jesu: financijske potpore uspješnih natječaja, Fonda ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa i Veleposlanstva Republike Hrvatske te uplata članarina. Dio iznosa iz uplate članarina Savez je dodijelio regijama za organiziranje programa. Knjigovodstvo vodi BT-KONTO Könyvelőiroda u Baji. Savez o svome gospodarenju u 2015. godini sastavlja posebno financijsko izvješće.

Savezov partnerski sustav

Najvažniji je Savezov strateški partner **Hrvatska državna samouprava**. Redovite konzultacije, dijaloz, usklađivanje programa omogućuju dobre radne odnose između dvaju tijela.

Savez i Samouprava po postotku vlasništva zajednički nadziru **Croatica, neprofitni d. o. o. za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost**, podupiru njegovu izdavačku, kulturnu i informativnu djelatnost i glede osnivanja Medijskoga centra Croatica. **Savezove regionalne organizacije** gaje dobre radne odnose s mjesnim i županijskim hrvatskim samoupravama.

Mnoštvo zajedničkih programa za očuvanje običaja, kulturne priredbe i rad na očuvanju hrvatskoga jezika zalog su uspješnosti. Savezov predsjednik redovito izvješćuje hrvatska glasila, medije o programima i aktualnim zadaćama organizacije. Novinari Medijskoga centra Croatica i novinari uredništva hrvatskih radijskih i televizijskih emisija pri MTVA redovito prate, i pribivaju priredbama.

Savez putem diplomatskih predstavništava Republike Hrvatske, odnosno i samostalno njeguje odnose s matičnom domovinom. Veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti **Gordan Grlić Radman** i suradnici diplomatske misije uvijek su nazočni na Savezovim priredbama, programima hrvatskih naselja. Savezov predsjednik ili predstavnici redovito sudjeluju na priredbama Veleposlanstva. I Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu aktivno sudjeluje na priredbama – ponajprije u tri županije: Baranja, Bačka, Šomođ – te podupire rad narodnosnih samouprava i udruga. Generalna konzulica **Vesna Haluga** redovito je gošća na Savezovim središnjim priredbama.

Radni plan Saveza Hrvata u Mađarskoj za 2016. godinu**Opis stanja**

Savez Hrvata u Mađarskoj svoj godišnji radni plan sastavlja na osnovi izmijenjenog i prihvaćenog Statuta te smjernicama Skupštine 16. svibnja 2014. u Pečuhu, odnosno na osnovi dobivenih financijskih sredstava natječaja za 2015. godinu, te uplate članarina i iznosa dobivenih od sponzora.

Svoju djelatnost poradi očuvanja hrvatskih običaja, hrvatskoga jezika, hrvatskih kulturnih dobara obavlja u šest ravnopravnih regija, u kojima obitava hrvatska zajednica.

Najvažnijom zadaćom smatra, sukladno prihvaćenim strateškim narodnosnim planom mađarske vlade, razmatranje svoje kulturne strategije, poradi očuvanja samobitnosti, jezika, običaja hrvatske zajednice, razvoj uvjeta narodnosnog obrazovnog sustava, poradi nastavka izgradnje kulturne autonomije.

Radne zadaće operativno usklađuje i obavlja državno Predsjedništvo.

Nadzorna je zadaća i nadalje Odbora za financije i nadzor.

Kadrovski uvjeti

Savez najvažnijom ovogodišnjom zadaćom smatra *povećanje broja članova organizacije*, sukladno načelima Statuta. Prvenstveni je cilj da se tijekom godine u Savez u što većem broju učlane *hrvatske udruge, kulturne skupine, civilne organizacije*.

Istaknuta je zadaća i nadalje kadrovska pitanja rješavati demokratskim, a također i interesne sfere.

Gospodarski uvjeti

Savez 2016. godine svoje gospodarske poslove obavlja sukladno od Predsjedništva prihvaćenom *Planu proračuna*.

Poradi osiguranja financijske potpore, Savez sukladno propisima sudjeluje na *državnim, mjesnim natječajima i natječajima matične domovine*.

Točan obračun o dobivenim sredstvima Savezova je prvenstvena zadaća. Stručno gospodarenje, poslove knjigovodstva i nadalje obavlja bajska BT-KONTO Könyvelői Iroda.

Sjednice, sastanci biranih tijela

Državno Predsjedništvo tijekom 2016. godine zasjeda najmanje tri puta.

Zadaće prvoga tromjesečja:

- sastavljanje natječaja, obračuni;
- izvješća za 2015. godinu;
- plan rada i plan proračuna;
- programi za zimsko razdoblje;
- sazivanje Skupštine.

Zadaće drugoga tromjesečja:

- kadrovska pitanja;
- priređivanje Kulturnog i gastronomskog dana;
- organiziranje državnih i regionalnih proljetnih priredaba.

Zadaće trećega tromjesečja:

- ljetne priredbe, programi;
- proglašenje Dana hrvatskih pedagoga.

Zadaće četvrtoga tromjesečja:

- pripreme i organiziranje državnoga Dana Hrvata;
- prijedlozi za odličja;
- božićne priredbe;
- izvješće Croatica Kft.-a;
- pregled uplate članarina i računa;
- izvješća.

Predsjedništvo i nadalje, po potrebi, stručne pravne savjete traži od dr. Buzálné Ügyvédi Iroda.

Odbor za financije i nadzor

Odbor za financije i nadzor zasjeda sukladno svome prihvaćenom radnom planu. Neprekidno obavlja nadzorne i savjetodavne poslove.

Predsjednik Odbora za financije i nadzor, po potrebi i članovi, dobivaju pozive na sastanke Predsjedništva i Savezove priredbe.

Važnije priredbe

- Državni gastronomski i kulturni dan u Podravini;
- sazivanje Skupštine;
- održavanje državnoga Dana Hrvata zajedno s Hrvatskom državnom samoupravom, u Zalskoj županiji;
- dječja natjecanja iz hrvatskoga jezika u Gradišću;
- „Status i budućnost civilnih organizacija“, konferencija u Budimpešti;
- priredbe u svezi sa Stipanom Blažetinom u Zalskoj županiji;
- obilježavanje i proslava doselidbe Hrvata Bunjevaca u Bačkoj;
- adventski koncert u Pečuhu;
- Hodočašće u Đud/Jud;
- Sudjelovanje na narodnosnom gala programu Nacionalnoga prosvjetnog instituta;
- sudjelovanje na priredbama Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu;
- sudjelovanje na sjednici Hrvatsko-mađarskoga mješovitog odbora.

Istaknuti regionalni programi

- pokladna prela i balovi;
- „Pasionska baština“, vjerska konferencija u Vršendi;
- Markovo na Fancagi;
- Pranje rublja na Dunavu u Mohaču;
- Bajska fišijada;
- regionalni hrvatski dani, dani sela;
- Regionalna dječja natjecanja iz hrvatskoga jezika;
- Hrvatski dan na Fancagi.

Savezov partnerski sustav

Savezov je najvažniji strateški partner **Hrvatska državna samouprava**.

Plan partnerske suradnje:

- državni ciljevi, zadaće, usklađivanje programa;
- sudjelovanje na sjednicama dvaju tijela;
- zajedničko sudjelovanje pri izgradnji hrvatsko-mađarskih državnih odnosa;
- provedba zajedničkih programa.

Najvažniji strateški partneri regionalnih udruga jesu **mjesne i županijske hrvatske samouprave**.

Zadaća: Regionalne udruge zajednički s mjesnim i županijskim hrvatskim samoupravama izrađuju najvažnije godišnje zadaće, usklađuju mjesne i županijske programe.

Savez pomoću diplomatskih predstavništava Republike Hrvatske u Mađarskoj, odnosno i samostalno njeguje skladne poslovne veze **s matičnom domovinom**.

Zadaće: sudjelovanje na manjinskim konferencijama matične domovine; sudjelovanje na natječajima matične domovine.

Savez traži i njeguje stručne odnose s takvim **zakladama, organizacijama, ministarstvima, fondovima** koji mogu osigurati njegovo djelovanje.

Aktivno sudjelovanje pri radu **Savjetodavnog tijela okrugloga stola za ljudska prava**.

Zadaća: zastupanje civilne sfere.